

Gemeente Assen

voorjaarsnota 2016

waar staan we nu
en wat passen we aan

welke beleidsontwikkelingen
voorzien we voor 2017

wat zijn de financiële
vooruitzichten

mijn Assen

Inhoud

Algemeen

1. Voorstel	3
2. Aanbieding	3
3. Samenvatting	3
4. Beleids- en dekkingsmaatregelen	4

Beleidsuitvoering

1. Wonen in Assen	7
2. Werken in Assen	10
3. Meedoen in Assen	13
4. Aantrekkelijk Assen	20
5. Samen werken aan Assen	23
6. Bedrijfsvoering	26
7. Vastgoed en grondbedrijf	29

Financiën

1. Algemeen financieel beleid	31
2. Stand van de bezuinigingen	38
3. Geactualiseerde programmabudgetten 2016 en prognoses 2017-2019	41

Algemeen

Voorstel

- Instemmen met de Voorjaarsnota 2016 en de daarin voorgestelde wijzigingen en bijstellingen van de programmabudgetten in de Programma-begroting 2016.
- Kennisnemen van de geactualiseerde uitkomsten van de meerjarenprognose 2017-2019.

Aanbieding

Ter voldoening aan de afspraken in de Financiële verordening gemeente Assen 2013 bieden wij de raad hierbij de Voorjaarsnota 2016 ter behandeling en vaststelling aan.

Door middel van de Voorjaarsnota informeren we de raad tussentijds over de voortgang van het in uitvoering zijnde beleid en over de toestand van de gemeentelijke financiën. We signaleren ontwikkelingen, trends en risico's die van invloed kunnen zijn op het beleid en de financiën in de lopende en in komende begrotingen. Waar nodig sturen we bij en lossen we knelpunten op. Het collegeprogramma 'Mijn Assen' en de nota 'Minderen met Maat' zijn daarbij belangrijke leidraden.

Verder actualiseren we de budgetten in de lopende begroting en de financiële prognoses voor de komende jaren op basis van besluiten en autonome ontwikkelingen die sinds de vaststelling ervan in november vorig jaar zijn genomen en/of zich hebben voorgedaan. Dat doen we om in 2016 te kunnen blijven werken met, en binnen, de door de raad geautoriseerde budgetten. Daarmee beschikken we tevens over een actuele basis voor het maken van de beleidsafwegingen en het voorbereiden van de begroting voor 2017.

Verder signaleert de Voorjaarsnota ontwikkelingen, trends en risico's die van invloed kunnen zijn op de einduitkomst van de lopende exploitatie. De nota is echter niet bedoeld als een eerste prognose van het rekeningresultaat 2016. Daartoe dient de Najaarsnota.

Indeling en lay-out van de Voorjaarsnota zijn in overeenstemming met de afspraken die we daarover in het kader van de doorontwikkeling van onze planning- en controlproducten met de raad hebben gemaakt. We rapporteren zoveel mogelijk op basis van het principe 'geen bericht is goed bericht'.

Samenvatting

Halverwege de bestuursperiode constateren we dat we met de uitvoering van ons collegeprogramma goed op koers liggen. En de vooruitzichten voor de komende twee jaar zijn goed te noemen. De aantrekkende economie biedt kansen om verdere resultaten te boeken. Daarnaast dient zich ook een aantal vraagstukken aan die om een goede aanpak vragen. Met deze Voorjaarsnota leggen we deze samen met de door ons gekozen oplossingsrichting aan de raad voor.

Het gunstiger economisch klimaat geeft een impuls aan de woningmarkt. Met onze Woonvisie spelen we daarop in. We gaan uit van een groei naar 75.000 inwoners. De visie is een uitnodiging aan corporaties en ontwikkelaars om samen met ons deze groei mogelijk te maken. Met de visie willen we er ook voor zorgen dat kwetsbare groepen als 'goede burens' een plek vinden in de samenleving. Duurzaamheid en wonen zijn nauw met elkaar verbonden. Niet alleen willen we het energieverbruik terugdringen, ook willen we onze woningen in toenemende mate inzetten voor het opwekken van energie. De Woonvisie is de basis om concrete prestatieafspraken met de woningcorporaties te maken.

Economische ontwikkelingen en kansen vragen om flexibiliteit en snel schakelen. Met het Factory Outlet Center en een mogelijke ijsbaan zien we goede mogelijkheden om een impuls te geven aan de toeristisch recreatieve zone (TRZ) aan de zuidkant van de stad. Tegelijkertijd willen we investeren in de vitaliteit van onze binnenstad. Dat doen we in nauwe afstemming met ondernemers en culturele instellingen. Het toenemende aantal activiteiten en evenementen en de goede samenwerking geven ons het vertrouwen dat binnenstad en toeristische zone eerder aanvullend dan concurrerend zullen zijn. Gezamenlijk maken ze Assen sterker en aantrekkelijker. Als het gaat om sensortechnologie willen we met de Hanzehogeschool de mogelijkheid onderzoeken voor een innovatieve leerwerkplaats rond 'smart mobility' in Assen.

Inmiddels hebben we anderhalf jaar ervaring met de decentralisaties in het sociaal domein. De inkoop van zorg en ondersteuning voor 2017 en de jaren erna organiseren we nu samen met de gemeenten in

Noord- en Midden-Drenthe. Daarmee willen we een versnelde beweging richting transformatie maken. De nieuwe manier van inkopen stelt ons in staat meer aan te sluiten bij lokale vragen en behoeften. Vaart Welzijn ontwikkelt zich tot belangrijke speler in onze wijken. De nieuwe welzijnsorganisatie is in contact met kwetsbare mensen en ondersteunt hen met laagdrempelige activiteiten en preventie.

In de eerste helft van onze bestuursperiode zijn al de nodige stappen gezet om meer aan te sluiten bij initiatieven en ideeën van inwoners, instellingen en ondernemers. De komende periode willen we extra aandacht besteden aan overheidsparticipatie. Zo willen we bij het beheer van de openbare ruimte meer ruimte bieden aan inwoners. Dit in combinatie met mogelijkheden voor mensen aan de onderkant van de arbeidsmarkt om in onze wijken aan de slag te gaan.

Het verbeteren van onze informatievoorziening en dienstverlening is een voortdurend punt van aandacht. We kiezen daarbij nadrukkelijk voor meer digitalisering.

Een aantrekkelijke economie betekent voorlopig nog niet dat we ons behoedzame financiële beleid kunnen loslaten. We hebben nog steeds te maken met achterblijvende inkomsten vanuit de onroerendezaakbelasting en voor de komende jaren is er sprake van verder afnemende rijksbijdragen voor het sociaal domein.

Tegelijkertijd willen we ruimte houden voor nieuwe ontwikkelingen en initiatieven.

In deze Voorjaarsnota lossen we een aantal actuele knelpunten in de beleidsuitvoering op.

Beleidsmaatregelen

Zoals we in het verdere verloop van de Voorjaarsnota aangeven lopen we in de uitvoering van het beleid tegen een aantal knelpunten en ontwikkelingen aan die we willen oplossen en waarvoor middelen benodigd zijn. Om die reden leggen we de onderwerpen die het betreft via deze Voorjaarsnota in totaalverband ter afweging en besluitvorming aan de raad voor.

Over een aantal van de activiteiten en projecten waar het om gaat, hebben we de raad inmiddels tussentijds geïnformeerd. In het vervolg van de Voorjaarsnota i.c. bij de rapportages over de beleidsuitvoering in de programma's lichten we aard en strekking ervan toe.

Hierna presenteren we de samenvatting van de betreffende activiteiten en projecten met het overzicht van de daarvoor in te zetten middelen en geven we aan hoe we dekking daarvan in de begroting 2016 regelen. Het betreft de volgende zaken:

Omschrijving	2016	2017	2018	2019
Invoering zaakgericht werken	500	75	75	-
Aanleg geluidswal Baggelhuizen	150	-	-	-
Intensivering inzet t.b.v. zonnelingen	412	-	-	-
Doorontwikkeling dienstverlening	-	140	140	-
Overbrengen milieu- en bouwarchief	200	-	-	-
Invoeren jongerenconcept SWAG	50	-	-	-
Afsluiten groene energiecontracten	40	-	-	-
Proloog Mijn Buurt Assen/Actium	100	p.m.	p.m.	-
Organisatie TT-festival	190	p.m.	p.m.	-
Totaal	1.642	215	215	-

De uit te voeren projecten en activiteiten zijn van incidentele, respectievelijk tijdelijke aard. Ze lopen uiterlijk tot en met 2018 door.

Voor uitvoering in 2016 is een totaalbudget van € 1,6 miljoen benodigd. In 2017 en 2018 loopt de benodigde middeleninzet terug tot jaarlijks € 0,2 miljoen.

Dekkingsmaatregelen

Dekking van de budgettaire ruimte die dit jaar nodig is, kan voor € 1,2 miljoen plaatsvinden door de boven het reguliere budget voor onvoorziene uitgaven beschikbare veiligheidsmarge c.q. incidentele ruimte voor dit doel in te zetten. Die ruimte is daarmee uitgeput.

Het reguliere budget voor onvoorziene uitgaven van € 0,35 miljoen blijft voor mogelijk verder dit jaar nog te dekken kosten van niet in de begroting voorziene ontwikkelingen beschikbaar.

Het resterende deel van de in 2016 optredende kosten ad € 0,4 miljoen vangen we op vanuit de ruimte die als resultaat van de programmabreed uitgevoerde actualisatie van de budgetten en uit de bijstellingen van de uitkering uit het gemeentefonds in de begroting 2016 beschikbaar is gekomen.

De aansluitend nog in de jaren 2017 en 2018 benodigde ruimte nemen we op in de betrokken jaarbegrotingen en voorzien we daarin van dekking.

Actualisering meerjarenprognose

Naast bovenstaande activiteiten en projecten hebben we in de lopende begroting en de meerjarenprognose financiële ruimte vrijgemaakt teneinde de budgettaire effecten van de recent afgesloten Cao voor het gemeentelijk personeel op te kunnen vangen. De voor dat doel landelijk veronderstelde oplossingsrichtingen zijn daarvoor in de Asser-situatie niet toereikend.

Verder zijn we op grond van de vigerende regelgeving, Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV), genoodzaakt nog dit jaar een voorziening voor opgebouwde vakantiegeldrechten van € 1,7 miljoen te treffen. Dit is het directe gevolg van de invoering van het Individuele Keuzebudget (IKB) per 1 januari 2017. Gezien de omvang en gelet op het incidentele karakter leggen we voor dekking beslag op onze algemene reserve.

We zijn gestart met het financieel zichtbaar maken van de beheereffecten van de FlorijnAs-projecten en van de overige civieltechnische kunstwerken. We houden in verband hiermee in de meerjarenprognose, te beginnen vanaf 2017 en voorlopig als eerste aanname, rekening met een extra financiële last in de orde van grootte van € 0,5 tot € 0,6 miljoen.

Daarnaast houden we in de meerjarenprognose en eveneens vanaf 2017, rekening met een extra beslag op middelen van circa € 0,5 miljoen met het oog op de adequate invulling van de (sociale) opgave in het beheer van de openbare ruimte.

Nadere onderbouwing en definitieve afweging en besluitvorming over de vanaf 2017 voor de voor deze beide laatste ontwikkelingen geplande additionele middeleninzet vindt plaats als onderdeel van de behandeling en vaststelling van de Begroting 2017.

Bezuinigingen

De bezuinigingen en dekkingsmaatregelen die we in 2016 moeten realiseren bedragen in totaal € 5,2 miljoen. De voortgang ervan wordt periodiek gemonitord en de uitvoering ligt grotendeels op schema.

Begin dit jaar hebben we als onderdeel van het uitvoeringsplan met het management van de organisatie sluitende afspraken gemaakt over de hoogte en de samenstelling van de bezuinigingsopgave voor de bedrijfsvoering. Die nadere afspraken monden uit in een reëel en haalbaar bezuinigingstotaal van uiteindelijk € 2,8 miljoen in 2019. De in oorsprong op basis van de nota 'Minderen met Maat' in te vullen opgave bedroeg in totaal € 3,1 miljoen. Dit impliceert dat we de in deze bestuursperiode op de bedrijfsvoering drukkende bezuinigingsopgave met € 0,3 miljoen beperken en terugbrengen tot € 2,8 miljoen in 2019.

In het kader van de voorbereiding van de Begroting voor 2017 beoordelen we in totaalverband of het noodzakelijk is om voor het verschil van € 0,3 miljoen en/of voor het sluitend houden van de begroting als geheel vervangende en/of aanvullende bezuinigingsmaatregelen te treffen en deze in de begroting 2017 ter afweging en besluitvorming aan de raad voor te leggen.

Financieel Gezond

De begroting 2016 en de meerjarenprognoses blijven op basis van de cijfers in de Voorjaarsnota nagenoeg sluitend.

De programmabudgetten zijn geactualiseerd en de

ramingen van de algemene uitkering en de integratie-uitkering sociaal domein zijn op niveau gebracht.

Een en ander resulteert in de volgende geactualiseerde financiële vooruitzichten voor de periode 2016-2019:

Einduitkomsten Voorjaarsnota 2016 (bedragen in €* 1.000)	2016	2017	2018	2019
Eindresultatenbegrotingsvaststelling november jl.	76	72	859	379
Bijstelling programmabudgetten en prognoses	-7.577	-1.681	-2.350	-1.891
Idem programma Algemeen financieel beleid	4.981	758	1.268	1.218
Idem inzet reserves	2.769	78	78	78
Risico's in de beleidsuitvoering	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Einduitkomsten Voorjaarsnota 2016-2019	249	- 773	- 145	-216

Wonen in Assen

 stand van zaken	april 2016	2017 e.v.	kosten
Woningbouw, woonplan en ruimtelijke ordening			
Openbare ruimte			
Bereikbaarheid, verkeer en vervoer			
Duurzaamheid			
Beleidsintensiveringen			
Bezuinigingen			

Samenvatting programma

De woningmarkt blijft zich positief ontwikkelen. Eind 2016 worden op basis van de nieuwe Woonvisie prestatieafspraken met woningcorporaties gemaakt. Het is onzeker of de corporaties voldoende investeringsvermogen hebben voor de gemeentelijke ambities. De nieuwe Omgevingswet zal naar verwachting een complexe verandering voor de organisatie betekenen.

De pilot Cityline is medio december 2015 gestart. In 2017 zal naar verwachting het bestek voor het publiek vervoer op de markt komen. De fiets zal een nog belangrijkere rol in het verkeer krijgen.

Door de bezuiniging is de beeldkwaliteit verlaagd. Hierbij is echter onvoldoende rekening gehouden met de afspraken die voor 2016 met de ISD en Alescon zijn

gemaakt. Er is budget en werk beschikbaar van circa € 1 miljoen. Om te kunnen voldoen aan die de afspraken is er een aanvullend budget van € 0,5 miljoen nodig.

In januari is door de raad een avond over duurzaamheid georganiseerd. Duurzaamheid heeft veel raakvlakken met andere beleidsdomeinen, daarom onderzoeken we de mogelijkheid om duurzaamheid als overkoepelend beleidsthema te definiëren. In de Woonvisie en in de nota Mobiliteit worden de beleidsdoelstellingen voor duurzaamheid al opgenomen. Er is extra inzet nodig in 2016 voor het project zonnepanelen en er komt een vooraankondiging voor extra inzet in 2017. In mei 2016 wordt gestart met het omgekeerd inzamelen van huishoudelijk afval.

waar staan we nu en wat passen we aan

Woningbouw, woonplan en ruimtelijke ordening

De woningmarkt blijft zich positief ontwikkelen. Assen maakt maximaal gebruik van de kansen die dat biedt. Zo worden op de locaties Witterstraat, Kloosterveste en De Hoekbree vrije kavels op de markt gebracht. Hiervoor bleek grote belangstelling tijdens de beurs Bouwplan eind januari. Verder maken we haast met onder andere de ontwikkeling van de binnenstedelijke locatie Veemarktterrein.

Openbare ruimte

De inzet van medewerkers van Alescon en van de Meewerkers heeft een positief effect op de beeldkwaliteit in de stad.

Bereikbaarheid, verkeer en vervoer

De eerste resultaten van de studie Fietsnelweg Assen - Groningen worden rondom de zomer van 2016 verwacht.

De pilot Cityline is medio december 2015 gestart. Hiermee hebben we nog steeds een vorm van stadsvervoer. Eind 2016 wordt beoordeeld of de pilot in 2017 wordt doorgezet. Een voldoende aantal reizigers is hierbij een belangrijke voorwaarde.

Duurzaamheid

In januari is door de raad een avond over duurzaamheid georganiseerd. Daarin is de Klimaatmonitor gepresenteerd en is gediscussieerd aan de hand van stellingen.

Duurzaamheid heeft veel raakvlakken met andere beleidsdomeinen, daarom onderzoeken we de mogelijkheid om duurzaamheid als overkoepelend beleids-thema te definiëren. In de Woonvisie en de nota Mobiliteit worden de beleidsdoelstellingen voor duurzaamheid al opgenomen. Het energieverbruik in wo-

ningen en door auto's zorgt elk geval voor een derde deel van het totaalverbruik in Assen.

We zien veel initiatieven in de samenleving op dit gebied en hebben extra aandacht voor verankering in de samenleving.

welke beleidsontwikkelingen voorzien we voor 2017

Woningbouw, woonplan en ruimtelijke ordening

Eind 2016 worden op basis van de nieuwe Woonvisie prestatieafspraken met woningcorporaties gemaakt. Het is onzeker of de corporaties voldoende investeringsvermogen hebben voor de gemeentelijke ambities met betrekking tot beschikbaarheid, betaalbaarheid en kwaliteit/duurzaamheid van de kernvoorraad sociale huurwoningen. Dit kan aanleiding geven voor nieuw gemeentelijk initiatief. De mogelijkheid van circulair bouwen wordt onderzocht.

De nieuwe Omgevingswet zal naar verwachting een complexe verandering voor het functioneren van de organisatie betekenen. Daarom wordt hier dit jaar en komende jaren stevig op ingezet, zodat onze organisatie bij inwerkingtreding van de wet is voorbereid. Wij zullen ook de raad hierbij betrekken.

Bereikbaarheid, verkeer en vervoer

In 2017 zal naar verwachting het bestek voor het publiek vervoer op de markt komen.

De fiets draagt bij aan thema's als duurzaamheid en gezondheid en zal een nog belangrijkere rol in het verkeer krijgen.

wat zijn de financiële vooruitzichten

Openbare ruimte

Met ingang van de begroting 2015 is een bezuiniging van € 1,5 miljoen op het budget beheer openbare ruimte (BOR) doorgevoerd. Hiertoe is de beeldkwaliteit van de openbare ruimte naar beneden bijgesteld. De uitvoeringsprogramma's zijn aangepast, zodat de openbare ruimte op het aangepaste kwaliteitsniveau wordt beheerd.

In de praktijk betekent deze verlaging een vermindering van handmatige werkzaamheden. Met name voor deze werkzaamheden worden de Meewerkers/WSW-medewerkers ingezet. Naar nu blijkt, kan hierdoor niet meer volledig aan de sociaal-maatschappelijke verplichting voor wat betreft WSW (circa 70) en Meewerkers (80 – 100) worden voldaan.

Deze ontwikkeling is bij de collegebesprekingen rondom de Begroting 2016 als ongewenst onderkend.

In strikte zin is een ophoging van het budget nodig om 150 tot 170 medewerkers (WSW + Meewerkers) werk in het beheer van de openbare ruimte te geven. In de begroting van de ISD is reeds rekening gehouden met de lagere uitkeringslasten. De extra werkzaamheden geven een plus op het afgesproken minimum kwaliteitsniveau van de openbare ruimte.

Om aan de op dit terrein rustende sociale opgave te kunnen blijven voldoen is herstel van budgettaire ruimte noodzakelijk. Daartoe is bij de begroting 2016 een eerste stap gezet door het bestaande budget met € 0,3 miljoen te verhogen. Inschatting op basis van de huidige inzichten is dat er, om de sociale opgave op dit terrein naar behoren in te kunnen invullen, voor dit doel in totaal nog € 0,5 miljoen aanvullend benodigd is.

Duurzaamheid

Er is in 2016 extra inzet nodig voor het project zonnepanelen, dit leidt tot een uitzetting van het budget en een vooraankondiging voor extra inzet in 2017.

In mei 2016 start het omgekeerd inzamelen van huisafval. De voordelen hiervan worden verrekend met de afvalstoffenheffing.

Binnen het TT-overleg is een convenant afgesloten om geluidshinder te beperken. Een van de maatregelen is om een geluidsscherm te plaatsen over de fietstunnel Veenkampen. Voor de nog ontbrekende dekking van € 150.000 is binnen de begroting 2016 ruimte vrijgemaakt.

Bereikbaarheid, verkeer en vervoer

Voor de pilot Cityline (publiek vervoer) in Assen is een BDU-bijdrage (BDU: Brede Doel Uitkering) van de provincie Drenthe ontvangen. Daarnaast draagt het Openbaar Vervoerbureau Groningen Drenthe financieel bij aan de pilot.

Voor de herinrichting van het busknooppunt Marsdijk samen met het auto-/fietsparkeren is een BDU-bijdrage van de provincie Drenthe beschikbaar gesteld.

Beleidsintensivering (bedragen *€ 1.000)				
Beleids thema	2016	2017	2018	2019
verkeersveiligheid	65	65	65	37
versterking openbaar vervoer	85	85	85	42
versterking duurzaamheidsfonds	113	113	113	56
inzet opbrengst Attero tbv versterking duurzaamheidsfonds	113	113	113	56

Werken in Assen

 stand van zaken	april 2016	2017 e.v.	kosten
Werkgelegenheid			
Economische ontwikkeling en innovatie			
FlorijnAs en bedrijventerreinen			
Beleidsintensiveringen			

Samenvatting programma

Ondanks een licht economisch herstel in Noord-Nederland en een verwachte toename van de werkgelegenheid, verwachten we dat de klantaantallen van de sociale dienst (Werkplein Drentsche Aa in oprichting) zullen toenemen. Dit is het gevolg van nieuwe klantgroepen als vluchtelingen en mensen met een beperking. De nieuwe Participatiewet heeft gevolgen

voor de dienstverlening van een aantal uitvoeringsorganisaties.

De economische projecten lopen volgens plan met accentverschuivingen die te maken hebben met bijstelling op de focus of specifieke aanpak. De realisatie van de FlorijnAs verloopt volgens plan.

waar staan we nu en wat passen we aan

Werkgelegenheid

Op basis van de publicaties van het Centraal Planbureau (CPB) en het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) verwachten wij de komende jaren enig herstel van de arbeidsmarkt.

De verwachte groei van de economie ligt net onder de 2%. Het gevolg is dat de groei van het aantal banen van werknemers voor het eerst in jaren boven de 100.000 uitkomt.

Bij een aantrekkende economie neemt de werkgelegenheid toe en daalt het aantal inwoners met een uitkering. In het noorden duurt het langer voordat de groei op gang komt en het herstel van de crisis merkbaar is.

Ook moet rekening worden gehouden met de volgende ontwikkelingen:

- Door de wetwijziging vanaf 1 januari 2015 komen inwoners die functioneel beperkt zijn niet meer in aanmerking voor de WAJONG of WSW.
 - Het aantal statushouders dat de komende jaren een extra druk zal gaan leggen op de gemeentelijke begroting. De besprekingen tussen de VNG en het ministerie over financiële compensatie zijn gaande. De uitkomst is nog onbekend.
 - Door de doorgaande automatisering blijft de arbeidsmarkt veranderen (waaronder robotisering).
- Kortom: de verwachting is dat klantenaantallen van de

ISD, ondanks een groeiende economie, zullen toenemen.

De effecten van de toenemende arbeidsmarkt zullen mogelijk als na-ijlend effect pas in 2017 merkbaar zijn. Wij blijven de ontwikkeling omtrent het aantal bijstandsgerechtigden nauwlettend volgen.

WPDA (Werkplein Drentsche Aa)

WPDA gaat eind 2016 inhuizen in het stadhuis in Assen.

In de kadernota Participatiewet, 'Participeren de norm, werk het doel', is aangegeven dat er wordt toegewerkt naar één uitvoeringsorganisatie. In 2016 zijn daartoe de vervolgstappen gezet met de omvorming van de Intergemeentelijke Sociale dienst Aa en Hunze, Assen en Tynaarlo naar een nieuwe organisatie waarin ook onderdelen van Alescon zijn opgenomen. Na het bedrijfsplan, dat met de drie Drentsche Aa-gemeenten, Alescon en de ISD is opgesteld, zijn de kaders uitgewerkt in een nieuwe gemeenschappelijke regeling en een prestatieovereenkomst. Hiermee geven de gemeenten ook invulling aan de sturings- en verantwoordingstaak ('governance'). De concepten zijn ter advisering voorgelegd aan de adviesraden en de raad is hierover geïnformeerd.

Binnen het programma Wonen wordt in het beheer van de openbare ruimte de sociale doelstelling ingevuld om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt

te ontwikkelen en werkervaring op te laten doen. Dit betreft circa 80 Mee-werkers en via Alescon circa 62 Wsw-ers (Wet Sociale Werkvoorziening).

Alescon

De voorgenomen ontvlechting van Alescon is complex, door de diverse onderdelen van de dienstverlening, de aanwezigheid van joint ventures en de beperkte rol die Alescon heeft bij de uitvoering van de Participatiewet (nieuw beschut werkplekken en werkleeromgeving). Over de financiële gevolgen maken wij ons zorgen. Op dit moment zijn wij bezig deze in beeld te brengen voor de zes gemeenten die de gemeenschappelijke regeling (GR) vormen.

Economische ontwikkeling en innovatie

De voorgenomen activiteiten voor economische ontwikkeling en innovatie lopen volgens plan. Er zijn ten aanzien van onze inzet op sensortechnologie twee nieuwe ontwikkelingen:

Het Hanze Institute for Engineering (voorheen Hanze Institute of Technology) heeft bij ons en bij de provincie Drenthe een alternatieve invulling van de kennis-campus voor sensortechnologie voorgesteld. Het wil met bedrijven en het TT Institute een innovatie- en leer-werkplaats gaan oprichten met als thema 'smart mobility'. De Health Hub in Roden en Entrance in Groningen zijn voorbeelden van succesvolle innovatie- en leer-werkplaatsen. De komende maanden onderzoeken wij met de Hanzehogeschool en de provincie de haalbaarheid van dit concept in Assen. Het thema 'smart mobility' sluit goed aan bij het profiel van Assen op de TT, Sensor City en het sensorcircuit.

De verwachtingen over het genereren van eigen inkomsten door Sensor City met verwerving van projecten en commerciële dienstverlening moeten worden bijgesteld: de verwerving van eigen inkomsten blijft in de praktijk achter. Begin 2016 heeft de Raad van Toezicht van Sensor City een onderzoek laten uitvoeren naar de toekomst en verdienmodellen op het sensornetwerk. De uitkomsten van het onderzoek kunnen gaan leiden tot aanpassingen in de organisatie en focus van Sensor City. De komende maanden gaan we met de provincie Drenthe de focus herzien voor Sensor City en een aanpak voor projectverwerving uitwerken. Wij hebben met de raad een evaluatie over het sensorcluster inclusief Sensor City afgesproken. Bij deze evaluatie (najaar 2016) komen wij met voorstellen over een herziene focus en aanpak voor Sensor City.

Voor de REP-middelen (Regionaal Economisch Programma) is in totaal ruim € 6 miljoen beschikbaar. Naast dit bedrag is er € 10 miljoen aan co-financiering nodig van ons als gemeente en derde partijen. De verdeling hiervan is: € 1,8 miljoen gemeente, € 1,8 miljoen provincie, € 7 miljoen van ondernemingen en kennisinstellingen. Op de inzet van de REP-middelen zijn specifieke voorwaarden van toepassing. Wij gaan met de beheerder van de REP-middelen, de provincie Drenthe, in overleg om te kijken of de voorwaarden versoepeld kunnen worden en we de middelen kunnen inzetten voor: realisatie van de uitvoeringsagenda binnenstad, ontwikkeling en uitvoering van projecten op het gebied van onder andere zorg en veiligheid op ons sensornetwerk, duurzaamheidsprojecten, ijsbaan en upgradering van het TT-circuit.

wat zijn de financiële vooruitzichten

Werkgelegenheid

Vanaf 1 januari 2015 wordt het BUIG-budget (het budget om uitkeringen te verstrekken) landelijk verdeeld volgens een nieuw verdeelmodel. Hiermee kunnen volgens het Rijk de noodzakelijke kosten beter worden ingeschat. Zoals bij de behandeling van de Begroting aangegeven, is de gemeente Assen als gevolg hiervan geconfronteerd met een teruggang van het BUIG-budget. Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft het voorlopige BUIG-budget voor 2016 op 4 december 2015 bekend gemaakt. Dit

budget bedraagt € 27 miljoen. Dat is € 650.000 hoger dan begroot. De verwachting is echter dat de lasten ook een stijging zullen laten zien door een toename van het aantal bijstandsgerechtigden door de hiervoor geschatte ontwikkelingen.

Bij Werken in Assen is in de begroting 2016 rekening gehouden met 98 MEE-werkers zoals bij de start van Werkpunt! is afgesproken. De verwachting is nu realisatie van 80 plekken; dit betekent voor het programma Werken een hogere uitkeringslast dan begroot.

Beleidsintensivering (bedragen *€ 1.000)				
Beleidsthema	2016	2017	2018	2019
Stimulering economische ontwikkeling	-100	-100	-100	-50
Versterking co-financiering regionaal economisch beleid	-113	-113	-113	-57
Inzet opbrengst Attero voor versterking co-financiering regionaal economisch beleid.	113	113	113	57

Versterking co-financiering regionaal economisch beleid

Met de extra inzet op co-financiering hebben wij reeds enkele projecten dit jaar kunnen ondersteunen met een kleine bijdrage. Wij hebben, samen met de provincie Drenthe, bijgedragen aan de oprichting van een Kredietunie voor Noord-Drenthe en wij co-financieren hiermee onze eigen projecten, zoals het project E-intelligence op het raakvlak van duurzaamheid en economie.

Meedoen in Assen

 stand van zaken	april 2016	2017 e.v.	kosten
Transformatie			
Jeugdhulp			
Wmo			
Leefbaarheid en welzijn in wijk en stad			
Sport, gezonde leefstijl			
Schuldpreventie en armoedebestrijding			
Onderwijs & Onderwijshuisvesting			
Meedoenbeleid			
Mijn buurt Assen			
Nieuwe subsidieregeling			
Nieuwe welzijnsorganisatie			
Beleidsintensiveringen			
Bezuinigingen			

Samenvatting programma

Waar tot nu het accent heeft gelegen op het organiseren van de veranderingen op het gebied van Jeugdhulp en Wmo, kunnen we nu de beweging maken naar transformatie. Daarbij gaat het om de verschuiving van intensieve zorg naar meer lichtere vormen. Waar mogelijk in de vorm van algemene en collectieve voorzieningen. Wij zien hierbij een belangrijke rol weggelegd voor de nieuwe welzijnsorganisatie Vaart Welzijn.

We willen Vaart Welzijn meer centraal stellen in de toegang tot zorg en ondersteuning. Over de toegang ontstaat in de loop van 2016 meer duidelijkheid. Extra activiteiten op het gebied van gezonde leefstijl en preventie van schulden moeten ook bevorderen dat er minder een beroep op intensieve zorg wordt gedaan. Een goede opvang van vluchtelingen en statushouders stelt de Asser samenleving voor een stevige uitdaging. Ook al is de huisvesting geregeld, het gaat er nu om hoe we met elkaar omgaan.

waar staan we nu en wat passen we aan

Transformatie

De nieuwe taken voor Jeugdhulp, Wmo en Participatiewet zijn ingepast in de gemeentelijke uitvoering. De meeste aandacht ging uit naar de organisatorische en meer praktische aspecten. We raken al met al steeds beter ingeregeld, risico's zijn onder schot, ingewikkelde casussen worden goed en flexibel opgepakt en de Assense lobby op Beschermd Wonen was succesvol. Het bieden van zorgcontinuïteit was de eerste prioriteit.

Nu ontstaat ruimte voor de transformatieopgaven in het Sociaal Domein, waarbij het gaat om het realiseren van de beweging naar voren. Lichtere zorg waar het

kan, intensief waar nodig. Vanuit dit vertrekpunt werken we in 2016 aan de inkoop van Wmo inclusief beschermd wonen en Jeugd voor 2017 en volgende., de her-indicaties, het doorontwikkelen van de Toegang en het beter inzetten van het voorliggend veld.

In de doorontwikkeling van de Toegang wordt gestuurd op intensivering van de samenwerking met de buurtteams en versterking van het voorliggende veld. De toegang voor Jeugdhulp is geïntegreerd in de gemeentelijke dienstverlening. De aansturing van preventie, informatie en advies is overgeheveld naar Vaart Welzijn.

De MO Zaak voert het project her-indicaties Wmo en Jeugdhulp uit. Het project wordt dit jaar afgerond.

Op 1 juli start Werkplein Drentsche Aa, de uitvoeringsorganisatie voor de Participatiewet. Inmiddels is het bedrijfsplan vastgesteld en wordt er gewerkt aan de vorming van de gemeenschappelijke regeling en de prestatieovereenkomst. Vanuit Alescon stromen geleidelijk medewerkers van de werkwinkel in bij Werkplein Drentsche Aa. Hiermee wordt een eerste stap gezet op weg naar één uitvoeringsorganisatie zoals is aangegeven in de Kadernota Participatiewet, 'Participatie de norm, werk het doel'.

Jeugdhulp

In Drenthe waren minder kinderen in zorg dan van tevoren ingeschat. Wel is de intensiteit van geleverde zorg zwaarder. In de raadsmonitor sociaal domein zullen we dit nader specificeren. We werken nu aan de voorbereiding van de inkoop en de verdere uitwerking van onze transformatieopdracht. In 2016-2017 ligt de opgave met name in de verbinding en samenwerking met huisartsen, buurtteams, onderwijs, de Wmo, GGD en Werk en Inkomen.

Veilig Thuis Drenthe (VTD) is voor de twaalf Drentse gemeenten het centrale meldpunt voor advies en meldingen van huiselijk geweld en kindermishandeling. VTD heeft te maken met een forse toename van meldingen. Dit leidt tot capaciteits- en kwaliteitsproblemen. In augustus 2015 heeft de inspectie Samenwerkend Toezicht Jeugd een inspectierapport uitgebracht. Dit heeft geleid tot het opstellen van een verbeterplan. Dat moet leiden tot concrete verbetermaatregelen zodat VTD voldoet aan (wettelijke) voorwaarden, zicht houdt op veiligheid en ervoor zorgt dat acuut onveilige situaties worden opgeheven en voorziet in de voorwaarden voor een verantwoorde uitvoering van de taken.

Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

Op 1 mei 2016 loopt het overgangsrecht af voor veel inwoners die gebruik maken van de Wmo. Zij worden medio 2016 geherindiceerd. We verwachten een daling in het gebruik van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Daarna kunnen we de balans opmaken. Dit betekent dat we in deze Voorjaarsnota nog geen actuele prognose van de uitgaven kunnen geven. Dit gebeurt in de Najaarsnota.

Voor de zomer komen de Sociale Verzekeringsbank (SVB) en het Centraal Administratiekantoor (CAK) met hun definitieve verantwoording over 2015, voor respectievelijk de persoonsgebonden budgets (PGB's) (SVB) en de eigen bijdragen Centraal Administratiekantoor (CAK). Daarnaast kunnen zorgaanbieders nog facturen indienen over 2015.

Op het gebied van mantelzorg neemt Vaart Welzijn samen met betrokken partijen respijtzorg onder de loep. Hierbij is aandacht voor het aanbod in Assen, de behoeften van mantelzorgers en de verhouding professioneel versus vrijwillig. Er wordt invulling gegeven aan mantelzorgwaardering en actief ingezet op een groter bereik van mantelzorgondersteuning.

Leefbaarheid en welzijn in wijk en stad

Vaart Welzijn ontwikkelt zich gestaag. Het eerste jaarplan is vastgesteld en is er een stedelijke dekking van de buurtteams. Inmiddels ontstaat er een netwerk met Vaart Welzijn als spil. Beleidsmatig zijn er dwarsverbanden gemaakt. Zo is Vaart Welzijn aangesloten bij Mijn Buurt Assen en bij Gezond in de Stad (GIDS) en wordt het jongerenwerk doorontwikkeld. Met de ketenpartners worden afspraken gemaakt over casusregie.

Mijn Buurt Assen geeft invulling aan publiek-private samenwerking en aan het vormen van een netwerkorganisatie met nieuwe partners die samen verantwoordelijkheid nemen voor de leefbaarheid in Assen. Het programma Mijn Buurt Assen loopt volgens plan. De samenwerking met woningcorporatie Actium leidt tot een grootschalige aanpak van de wijken voor de komende jaren. De gemeente zal daar vanuit de gezamenlijke visie en het wensprogramma een bijdrage aan leveren. Door de combinatie fysiek en sociaal, waarbij bewoners inbreng hebben en ook de buurtteams zijn betrokken, wordt integraal gewerkt aan leefbaarheid in de stad.

STILA, het stimuleringsfonds dat beheerd wordt door bewoners loopt ruim een half jaar. De Factory Outlet Center (FOC)us ligt op het versterken en verbinden van en voor Assenaren. En daarnaast 'Keep it simple!' De komende periode wordt gewerkt aan het bereiken van nieuwe doelgroepen in de stad.

Voor wijkgebouwen is een start gemaakt met het beschikbaar stellen van ruimte voor bewonersinitiatieven. Dit krijgt verder vorm in 2016.

Als pilot overheidsparticipatie wordt er op dit moment ruimte geboden in maatschappelijk vastgoed. In de Brunelstraat zijn verschillende maatschappelijke organisaties gehuisvest die niet alleen huur betalen maar ook een actieve rol spelen in en om het pand. Hierdoor blijft het betaalbaar en creëren ze meerwaarde voor elkaar en de buurt. Op korte termijn neemt ook het buurtteam hier zijn intrek.

Sport, gezonde leefstijl

Dit jaar evalueren we het sport en gezondheidsbeleid; de huidige sportnota loopt tot eind 2016. We zijn verplicht iedere vier jaar gezondheidsbeleid vast te

stellen. In het kader van het vierjarig landelijk programma Gezond in de Stad (GIDS) werkt Tinten Welzijnsgroep aan een inventarisatie van kansrijke activiteiten. Het doel is het verkleinen van gezondheidsachterstanden door samenwerking met inwoners en lokale partijen. Dit project levert een belangrijke bijdrage aan de transformatie met name het versterken van het voorliggend veld en meer aandacht voor gezonde leefstijl om ziekte en zorgkosten te voorkomen.

Om bewegen en gezonde leefstijl te bevorderen zijn combinatiefunctionarissen binnen Vaart Welzijn actief en is de samenwerking met Buurtteams gestart.

Er wordt gewerkt aan het stimuleren van bewegen in de leefomgeving, bijvoorbeeld met projecten om fietsgebruik te stimuleren en autoverbruik te verminderen. Dit gebeurt in samenwerking met duurzaamheid, mobiliteit, economie en openbare ruimte.

De kunstbaan Bonte Wever is definitief gesloten. Particuliere initiatiefnemers werken aan een plan voor het aanleggen van een combinatie van een kunstbaan, dagattractie, belevenispark in de toeristische recreatieve zone nabij het TT circuit en de beoogde Factory Outlet Center(FOC) locatie.

Het wielercentrum noord aan de Stadsbroek heeft op 15 april zijn deuren geopend. Assen heeft dan één centrale voorziening voor baanwielrennen, bmx, mtb en wielrennen. In de toekomst is het een Regionaal Trainings Centrum.

Asielzoekerscentrum (AZC)

De ontwikkelingen met betrekking tot het realiseren van het AZC gaan volgens plan. Wij hebben in 2015 contact gezocht met de inwoners van Assen om hun te informeren over de plannen. Wij blijven inwoners ook in 2016 betrekken door samen met het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) open dagen te organiseren. In Assen wordt de discussie over vluchtelingen op een respectvolle wijze gevoerd. Natuurlijk zijn er vragen over wat de komst van vluchtelingen betekent. Het COA gaat hiervoor een overleg organiseren met vertegenwoordigers van bedrijven en direct omwonenden. Het AZC Schepersmaat is iets bijzonders. Wij zijn één van de eerste gemeenten waarbij een kantorencomplex omgebouwd wordt tot AZC. Wij hebben ook plannen om ook andere kantoren te transformeren tot wooneenheden voor statushouders.

Statushouders

De taakstelling voor het huisvesten van statushouders blijft stijgen. Als gevolg hiervan lopen we aan tegen extra kosten voor maatschappelijke begeleiding, huisvesting, bijstand, jeugdzorg, onderwijs en Wet maatschappelijke ondersteuning. De vereniging Nederland-

se gemeenten is namens de gemeenten met het Rijk in gesprek over financiële compensatie van deze kosten. In de loop van 2016 verwachten we meer inzicht te krijgen in de hoogte van deze extra kosten en de compensatie daarvan door het Rijk zodat we u daarover in de najaarsnota kunnen informeren.

Schuldpreventie en armoedebestrijding

Schuldhulpverlening

Het aantal cliënten bij de gemeentelijke kredietbank (GKB) fluctueert sterk. Voorheen nam jaarlijks het aantal cliënten in het begin van het jaar fors toe en in de zomermaanden af. Nu schommelt het aantal cliënten het gehele jaar door sterk. Het aantal trajecten Beschermingsbewind neemt gestaag toe terwijl er bij budgetbeheer een geringe daling is. Mogelijk biedt onderzoek naar het bereik en effect van de preventiemiddelen en de inzet van vrijwilligers meer zicht op de oorzaken hiervan. Over de resultaten van het onderzoek wordt de raad per brief geïnformeerd.

In 2016 wordt het beleidsplan schuldhulpverlening herzien. Hierin besteden we aandacht aan onder meer de recente ontwikkelingen in de schuldhulpverlening, de effecten van de marktwerking, de toename van beschermingsbewind en de verschuiving van de preventietaken naar Vaart Welzijn.

Armoedebeleid

Het in november 2015 vastgestelde armoedebeleid is in uitvoering. Subsidies zijn toegekend aan de organisaties die zich inzetten voor de bestrijding van kindarmoede. De opdracht aan Vaart Welzijn voor de aanpak van betalingsachterstanden is verstrekt. Er is een publiciteitscampagne opgezet om het bereik te vergroten nu we de drempel voor het armoedebeleid verlagen. Tot een inkomen van 120% van de bijstandsnorm komen inwoners in aanmerking. Hulporganisaties hebben hierover meegedacht. Het gebruik van de minimaregelingen wordt gemonitord.

De trend die vorig jaar zichtbaar werd ten aanzien van het grotere beroep op Bijzondere Bijstand zal zich in 2016 voortzetten. Door de groei van het aantal inwoners die onder bewind gesteld (OBS) worden én door de toename van de huisvesting van statushouders zullen we een hoger budget nodig hebben. Het valt moeilijk in te schatten hoe groot die uitzetting zal zijn. Met de GKB en ISD werken we aan een voorliggende voorziening voor OBS om de kosten te dempen. De financiële effecten hiervan zullen niet meteen zichtbaar zijn. Medewerking van de Rechtbank voor die voorziening is overigens nodig. We zetten in op preventie en inzet van de buurtteams, zowel collectief als voor individuele vragen. De GKB voert op dit moment een preventieprogramma uit. De preventietaken verschuiven wel steeds meer naar Vaart Welzijn. De aan-

pak van betalingsachterstanden is een voorbeeld daarvan. De GKB zal zich daardoor meer richten op de vier kerntaken en de preventie van uitval en recidive tijdens de schuldhulpverleningstrajecten.

Onderwijs & Onderwijshuisvesting

Plateau is per 1 januari 2016 verzelfstandigd in een Stichting. De verzelfstandiging is goed verlopen, alle werkzaamheden zijn zonder onderbreking gecontinueerd.

De huidige projecten op het gebied van onderwijs-huisvesting zoals nieuwbouw scholen Kloosterveen, De Atlas, Quintus en MFA Assen – Oost lopen volgens schema.

Met de komst van het AZC in Assen moeten er ook scholen voor primair- en voortgezet onderwijs gerealiseerd worden. Voor primair onderwijs gebeurt dit op het terrein van het AZC. Voortgezet onderwijs wordt in samenhang met de Internationale Schakelklas van het Dr. Nassau College gerealiseerd aan de Merwedestraat 14-16. De informatieavond over de komst van een AZC-school naar de Merwedestraat 14-16 is goed verlopen.

Vanuit het primair onderwijs wordt momenteel onderzoek gedaan naar het opzetten van een Internationale

Schakelklas in het primair onderwijs, voor de realisatie hiervan komt mogelijk een huisvestingsvraag richting de gemeente.

Het onderzoek naar de Harmonisatie en de ontwikkeling van de A1-scholen loopt, het rekenmodel is opgeleverd en zal nu in samenwerking met de partners uit het veld worden uitgewerkt.

Maatschappelijke Opvang

In de maatschappelijke opvang zijn de volgende ontwikkelingen afgerond:

De jongerenopvang is begin 2015 verhuisd naar de Lottingstraat. Hierdoor kon de sloop aan de Treubstraat beginnen voor de nieuwbouw van RENN 4. De verbouw van de Lottingstraat is binnen de rijksmiddelen gerealiseerd.

De raad heeft medio 2015 het Verbeterplan maatschappelijke opvang, verslavingszorg en openbare geestelijke gezondheidszorg vastgesteld. Na de zomer zijn wij met de invoering van de verbeteracties gestart.

Eind 2015 hebben wij naar aanleiding van het Verbeterplan werkafspraken gemaakt met de regiogemeenten.

welke beleidsontwikkelingen voorzien we voor 2017

Transformatie

Met ingang van 1 januari 2017 sluiten we samen met de andere gemeenten in Noord en Midden Drenthe nieuwe contracten met aanbieders Wmo, Jeugd en Beschermd Wonen. Dit doen we volgens de methode van resultaatgericht contracteren. Aan de hand van gerichte monitoring zijn we met aanbieders in gesprek over de resultaten.

Verder zal de inzet in 2017 zich richten op de transformatie bij zorgaanbieders en in het voorliggende veld.

In 2017 geven we vorm en inhoud aan een goede samenwerking met huisartsen voor wat betreft toegang tot hulp en ondersteuning in het sociale domein.

Leefbaarheid en welzijn in wijk en stad

Nieuwe welzijnsorganisatie

De inwoners weten de nieuwe welzijnsorganisatie Vaart Welzijn beter te vinden. Zo is het aantal hulpvragen in de eerste maanden van dit jaar al op het

niveau van het eerste half jaar (juli – december 2015). In de eerste bestuursrapportage (juni) zal een analyse gemaakt worden van de hulpvraag. Duidelijk is nu al dat het aantal individuele hulpvragen hoger is dan verwacht en ook complexer dan in andere gemeenten. Vaart Welzijn had daardoor nog weinig ruimte om invulling te geven aan de opdracht om collectieve acties te houden, hulp te bieden aan zelforganisaties en preventie. Overigens is dit een landelijke tendens. Eén van de voornaamste doelen bij de oprichting van de nieuwe welzijnsorganisatie is investeren in het versterken van de eigen kracht van inwoners, wijken en organisaties. Er moet een beweging ontstaan van tweede- naar eerstelijnszorg, en van eerstelijnszorg naar informele ondersteuning.

Sport, gezonde leefstijl

We voorzien een verdergaande inzet van bewegen en gezondheid als middel voor transformatie in het sociale domein. Het gaat om het versterken van het voorliggend veld en meer aandacht voor gezonde leefstijl. Landelijk is er aandacht voor het verbeteren van het bewegingsonderwijs in de vorm van een derde lesuur.

Schuldpreventie en armoedebestrijding

In 2016 wordt het beleidsplan schuldhulpverlening herzien, dit is een wettelijke verplichting. Hierin zullen onder meer de recente ontwikkelingen in de markt

van schuldhulpverlening, de toename van beschermingsbewind en de verschuiving van de preventietaken naar Vaart Welzijn worden meegenomen.

wat zijn de financiële vooruitzichten

Jeugdhulp

In 2016 komen we uit met de binnen de regio ingezette beschikbare jeugdbudgetten. Er is sprake van een onderbesteding van 4% binnen de jeugdhulpregio.

De huidige budgetten voor veilig thuis Drenthe (VTD) zijn niet geënt op de nieuwe eisen in de wet en het nieuwe handelingsprotocol. Dit leidt in combinatie met de fors toegenomen productie tot een situatie waarin bij het ontbreken van aanvullende middelen de kwaliteit van de uitvoering onverantwoord onder druk blijft staan. Dit leidt tot een onvermijdelijke extra financieringsvraag van de Gemeentelijke Gezondheidsdienst. Drenthe (GGD). Wij verwachten u hierover in de Najaarsnota verder te informeren.

Wmo, gezondheidszorg en vrijwilligerswerk

De bedrijfsvoeringskosten zijn hoger dan begroot. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door de kosten van uitvoering van het project herindicaties voor Jeugd en Wmo. Een geactualiseerde prognose volgt in de Najaarsnota.

Op dit moment verwachten we dat we in 2016 uitkomen met de begrote budgetten voor Wmo, maar we kunnen de effecten van de herindicaties nog niet voorspellen.

Voor Beschermd Wonen wordt een objectief verdeelmodel ontwikkeld met als uitgangspunt dat middelen naar alle gemeenten gaan. Daarmee zou een einde komen aan de systematiek van centrumgemeenten. Nog niet duidelijk is wanneer dit ingaat en wat dit dan betekent voor de hoogte van de rijksbijdrage. Naar verwachting gaat dit op zijn vroegst spelen per 2017.

Meedoenbeleid

De doelgroep van Meedoenbeleid is uitgebreid door het hanteren van de 120% bijstandsnorm. Met het financiële effect is rekening gehouden. Dekking is er tot 2018 vanuit de Klijsma-middelen. Onbekend is hoeveel er gebruik van de vangnetregelingen wordt gemaakt. Dit wordt gemonitord en wanneer het afwijkt van de financiële kaders wordt de raad tijdig

geïnformeerd.

Mijn buurt Assen

Het jaarlijks budget dat Actium en gemeente beschikbaar stellen voor de participatie- en leefbaarheidsprojecten in Mijn Buurt Assen wordt volop gebruikt. Het jaar 2016 wordt gebruikt om afspraken te maken met eventuele nieuwe partners om zo het netwerk dat meewerkt aan het verbeteren van wijken en buurten te vergroten. Vaart Welzijn is vanaf januari 2016 stuurgroep lid geworden.

Om de leefbaarheid in Assen verder te optimaliseren is Actium begonnen met de uitvoering van een omvangrijke transformatie van het woningbezit in Assen. Op basis van een gezamenlijke visie en het opgestelde wensprogramma zal de gemeente aansluitend investeren in de openbare ruimte. Dat kan niet volledig met de beschikbare middelen. Voor 2016 is een extra budget van € 100.000 benodigd. Voor de begroting 2017 en verder zal een samenhangend programma met bijbehorende kostenraming gepresenteerd worden.

Sport inclusief gezonde leefstijl

Alle budgetten voor derden zijn nu al zo goed als uitgegeven en het subsidieplafond voor het eerste kwartaal was na één maand al bereikt. Er is geen ruimte voor onvoorziene uitgaven of nieuwe initiatieven. We zullen vaker 'nee' moeten verkopen.

Onderwijs

Wij verwachten een lichte afname in de uitgaven voor leerlingenvervoer. Dit door te stimuleren dat leerlingen zelf fietsen of met het openbaar vervoer reizen.

De verzelfstandiging van Plateau Openbaar Onderwijs is binnen de financiële kaders afgerond. De gemeentelijke bijdrage is per 2016 vervallen.

De kosten voor de huisvesting van het voortgezet onderwijs voor kinderen uit het AZC kunnen worden gedekt uit de extra inkomsten uit het Gemeentefonds voor onderwijshuisvesting aan VO-leerlingen. De kredietverlening en aanpassing van de begroting worden in deze Voorjaarsnota geregeld.

De begrote baten en lasten van elk € 149.000 voor Volwasseneducatie vervallen. De gemeente Assen ontvangt geen rijksmiddelen Volwasseneducatie meer. Deze taak wordt uitgevoerd door de gemeente Groningen.

De in de begroting 2016 geraamde baten en lasten voor Onderwijs Achterstand Beleid (OAB) worden met ruim € 50.000 verhoogd naar € 413.000.

Schuldhelp

Gelet op de uitgaven voor trajecten van ongeveer € 1 miljoen in de afgelopen jaren, zal het voor 2016 beschikbare budget niet toereikend zijn. Het lichte herstel van de economie zal naar verwachting nog onvoldoende effect hebben op de hulpvraag of op de begrote kosten van schuldhelpverlening. In de begroting 2016 is het bedrag voor de schuldhelpverlening al structureel met € 250.000 verhoogd naar € 770.000. Daarnaast wordt elk jaar een deel van de kosten schuldhelpverlening gedekt uit participatiemiddelen. Over het verwachte tekort voor 2016 zullen we u bij de najaarsnota verder informeren.

Steeds meer gemeenten nemen minder diensten van de GKB af vanwege beleidskeuzes over de toegang alsook over intergemeentelijke samenwerkingsvormen en herindelingen. De vermindering van die afname van diensten loopt niet synchroon met de vermindering van het personeelsbestand. De gemeentelijke kredietbank (GKB) laat daarom over 2015 een exploitatietekort zien van ongeveer € 240.000. Dit is hoofdzakelijk veroorzaakt door frictiekosten. De reserves van de GKB zijn minimaal.

Ook voor 2016 bestaat het risico dat de GKB de exploitatie niet rond kan krijgen en de gemeenten in de gemeenschappelijke regeling moeten bijdragen in het tekort. De omvang van het tekort is van verschillende factoren afhankelijk en kan daarom nu nog niet goed worden ingeschat.

Nieuwe subsidieregeling

In de loop van 2015 is het Stimuleringsfonds leefbaarheid Assen (Stila) ingesteld. In 2016 is in het fonds € 176.000 aan middelen beschikbaar voor ondersteuning van bewonersinitiatieven op het gebied van welzijn en leefbaarheid. Verwachting is dat deze middelen volledig worden benut.

Nieuwe welzijnsorganisatie

De overgang van gemeentelijk personeel naar Vaart Welzijn krijgt zijn beslag. Met de belastingdienst is geen overeenstemming om de detachering van gemeentelijk personeel buiten de btw-heffing te houden. Dit leidt tot een nadeel van jaarlijks maximaal € 163.000. Inmiddels blijkt dat niet alle medewerkers bij Vaart Welzijn gedetacheerd gaan worden. Het detacheringsbedrag en de btw-last worden daarmee uiteraard lager. Daar staan dan wel frictiekosten tegenover.

Voor de duur van de overeenkomst met Vaart Welzijn verwachten we een uitzetting van maximaal € 1,2 miljoen aan niet gedekte lasten btw en frictiekosten. Wij stellen voor om deze uitzetting voor € 540.000 te dekken uit ontstane budgetruimte in het programma Meedoen. Daarnaast willen we € 660.000 ten laste brengen van de gemeentelijke frictievoorziening. Deze voorziening wordt daarvoor aangevuld vanuit de algemene reserve.

Vaart Welzijn heeft een nieuwe werkwijze voor het jongerenwerk bedacht. Dit Samen Werken Aan Grip op je eigen leven (SWAG) legt de verbinding tussen jongeren, onderwijs en Buurteams. Implementatie van deze methodiek achten wij gewenst vanwege die verbreding, de laagdrempeligheid, de fysieke aanwezigheid op school en het aanbod vanuit het Buurteam. Deze werkwijze maakt geen onderdeel uit van het contract met Vaart Welzijn. Het zal ongeveer een jaar duren voordat deze werkwijze een reguliere taak is geworden binnen het jongerenwerk. De kosten voor deze tijdelijke uitzetting van het jongerenwerk worden geraamd op maximaal € 50.000. Deze kosten worden gedekt vanuit de incidentele ruimte

Beleidsintensivering (bedragen *€ 1.000)

Beleids thema	2016	2017	2018	2019
Jongerendenktank	30	30	30	15
Meedoenbeleid	300	300	300	150
Gebiedsgericht werken	300	300	300	150
Vrijwilligersbeleid	135	135	135	68

Jongerendenktank

De Jongerendenktank krijgt steeds meer positie. Zij is in staat om zowel actualiteiten als lopende zaken op te pakken en voorziet ons van gevraagd en ongevraagd advies. Het gaat daarbij onder andere om Enquete Factory Outlet Center (FOC), TT-nacht, en onderzoek cliëntparticipatie in de jeugdzorg (in voorbereiding). Het budget en de uitvoering van de ondersteuning aan de jongerendenktank is overgedragen aan Vaart Welzijn.

Meedoenbeleid

De uitvoering van het meedoenbeleid is bij de ISD ondergebracht. Hiervoor is € 300.000 beschikbaar. Wij gaan er van uit dat deze middelen net als vorig jaar volledig worden benut.

Gebiedsgericht werken

In de wijken is de gebiedsgerichte aanpak vanuit het programma Mijn Buurt Assen al geruime tijd in uitvoering. De laatste 'Wijkanalyses' van Rigo laten zien dat de gebiedsgerichte aanpak de leefbaarheid daadwerkelijk verbetert. Deze aanpak zal dan ook gecontinueerd en waar nodig uitgebreid worden.

De afgesproken co-financiering voor Mijn Buurt Assen houdt Actium in eigen beheer. De € 300.000 aan baten en lasten zijn daarom in de begroting 2016 overeenkomstig bijgesteld.

Aantrekkelijk Assen

 stand van zaken	april 2016	2017 e.v.	kosten
Aantrekkelijke binnenstad			
Cultureel Hart			
Promotie Assen			
Parkeren			
Veiligheid			
Beleidsintensiveringen			

Samenvatting programma

De ontwikkelingen rondom factory outlet center (FOC) hebben voor veel reuring bij betrokken ondernemers en andere stakeholders, in onder andere de binnenstad gezorgd. Hiermee staat een gezamenlijke aanpak met de betrokken partijen, zoals ondernemers, vastgoedeigenaren, bewoners en gemeente nog meer op de agenda.

In 2015 is het TT-festival samen met de ondernemers in de binnenstad succesvol georganiseerd. Wegens dit succes prolongeren we deze aanpak voor dit jaar en bouwen we deze uit naar een meer structurele aanpak en organisatie van het TT-festival.

Met het vaststellen van de kadernota Integraal Veiligheidsbeleid 2016-2020 hebben we nieuwe accenten gelegd. Dat betekent dat een intensivering voor verwarde personen noodzakelijk gaat worden. De aanpak van mensenhandel is gerealiseerd en de financiering voor deze collegeperiode is geregeld.

Twee ontwikkelingen waarbij de consequenties minder goed in beeld zijn, zijn veiligheid en innovatie en de tweede brandweerpost in Assen. Samen met Sensor City gaan we op zoek naar passende projecten. We gaan met de Veiligheidsregio Drenthe op zoek naar een locatie voor een tweede brandweerpost in Assen.

waar staan we nu en wat passen we aan

Aantrekkelijke binnenstad

De ontwikkelingen rondom het factory outlet center (FOC) hebben voor veel reuring bij betrokken ondernemers en andere stakeholders in onder andere de binnenstad gezorgd. Hiermee staat een gezamenlijke aanpak, met de betrokken partijen zoals ondernemers, vastgoedeigenaren, bewoners en gemeente nog meer op de agenda. De komende maanden gebruiken wij om samen met deze partijen een agenda en uitvoeringsprogramma op te stellen. Deze leggen wij in het najaar aan de raad voor.

Cultureel Hart

Het jaar 2015 is door Theater en Bioscoop De Nieuwe Kolk en de Bibliotheek Assen (ruim) binnen budget afgesloten en de verwachting is, dat deze positieve lijn zich ook in 2016 voortzet. Per 1 januari 2015 heeft

Podium Zuidhaege het (facilitaire) beheer van het gebouw Zuidhaege 2 van het ICO overgenomen. De gebruikers zijn enthousiast en het aantal activiteiten in het gebouw stijgt. De financiële ontvlechting van het ICO en Podium Zuidhaege kost meer tijd dan verwacht. De in 2013 ingezette reorganisatie van het ICO moest tussentijds worden bijgesteld door het faillissement van een samenwerkingspartner uit Emmen en het besluit van een aantal andere gemeenten om de subsidie volledig te beëindigen. Dit raakte ook de overgang van het facilitaire gedeelte naar Podium Zuidhaege. Bij de overgang bleken bovendien niet alle facilitaire kosten goed in beeld te zijn. Hierdoor is het risico ontstaan dat de (huisvestings-)kosten van Podium Zuidhaege niet (volledig) uit de beschikbare subsidie gedekt kunnen worden. Bij de Najaarsnota verwachten wij hierover meer duidelijkheid te kunnen verschaffen.

Promotie Assen

In 2015 is het TT-festival samen met de ondernemers in de binnenstad georganiseerd. Wegens succes prolongeren we deze aanpak voor dit jaar en bouwen we deze uit naar een meer structurele aanpak en organisatie van het TT-festival.

Veiligheid

Voor de aanpak van verwarde personen richten wij ons dit jaar op het in beeld krijgen van de problemen en het op orde krijgen van de basisvoorzieningen. De basisvoorzieningen zijn een goede triage, een op-

vangmogelijkheid en een sluitende aanpak tussen OGGz, Veiligheidshuis en andere stedelijke netwerken. Met de raad is afgesproken dat hiervoor in mei 2016 een plan van aanpak gereed is.

De raad heeft de Kadernota Integraal Veiligheidsbeleid vastgesteld. De eerste resultaten zijn al behaald. Het Bestuurlijk Veiligheidsoverleg Drenthe heeft aanpak van mensenhandel structureel gemaakt. Daarnaast gaan wij de komende twee jaren verder met de zorgcoördinatie van slachtoffers van mensenhandel. Ook gaan wij samen met Sensor City de prioriteiten uit de kadernota doornemen en kijken welke onderwerpen zich lenen voor veiligheid en innovatie.

welke beleidsontwikkelingen voorzien we voor 2017

Veiligheid

De Veiligheidsregio Drenthe (VRD) heeft ons benaderd om mee te werken aan een nieuwe tweede brandweerpost in Assen. De tijdelijke uitrukpost die nu gevestigd is in de loods van De Werf voldoet weliswaar

aan de minimumeisen, maar is niet ideaal en vraagt om improvisatie van de vrijwilligers. We gaan met de Veiligheidsregio Drenthe op zoek naar een locatie voor een tweede brandweerpost in Assen, waarbij wij eerst kijken naar de mogelijkheden van huisvesting in gemeentelijk vastgoed.

wat zijn de financiële vooruitzichten

Aantrekkelijke binnenstad

Het opstellen en aanjagen van een agenda uitvoeringsplan voor de binnenstad samen met stakeholders zal om een investering vragen voor capaciteit in de vorm van een procesmanager, inhuur van expertise en middelen om fysieke investeringen mogelijk te maken in de binnenstad. Wij onderzoeken de mogelijkheden om hiervoor met de betrokken stakeholders een fonds op te gaan richten. Inzet van middelen wordt ook onderdeel van het uitvoeringsplan dat wij in het najaar aan de raad voorleggen.

Veiligheid

De gemeente is gevraagd om mee te werken aan een tweede brandweerpost. Dat heeft financiële consequenties. Het is nu nog niet bekend welke kosten hiermee gemoeid zijn. Huisvesting van de brandweer is niet geregionaliseerd, maar verantwoordelijkheid van de gemeente.

Het plan van aanpak voor verwarde personen is klaar en wordt aangeboden aan de raad. Voor de uitvoering van dit plan is een tijdelijke uitzetting van de formatie nodig. Dit wordt geraamd op € 80.000 voor een periode van drie jaar. Voor de realisatie van de voorzieningen zullen wij in eerste instantie een beroep doen op de gelden die de minister daarvoor beschikbaar heeft gesteld.

Voor de aanpak van mensenhandel en de intensivering van de aanpak van criminaliteit heeft de raad bij het vaststellen van het collegeprogramma € 40.000 beschikbaar gesteld. Dat betekent dat in 2018 de financiering van deze aanpak opnieuw aan de orde komt.

Beleidsintensivering (bedragen *€ 1.000)

Beleids thema	2016	2017	2018	2019
Evenementen	250	250	250	125
Marketing	100	100	100	50

Evenementen

Ook in 2016 ondersteunen we met bijdragen een zeer breed palet van verschillende soorten evenementen.

Marketing

Wij verwachten dat promotie, en dan specifiek city-marketing, een onderdeel wordt van het uitvoeringsprogramma voor de binnenstad dat wij samen met de stakeholders in 2016 gaan opstellen.

Samen werken aan Assen

 stand van zaken	april 2016	2017 e.v.	kosten
Bestuur			
Regionale Samenwerking: RGA, SDA, SNN, NG4, EDR, Samenwerking Assen – Poznan, GAE			
Dienstverlening			

Samenvatting programma

In deze bestuursperiode kiezen we nadrukkelijk voor overheidsparticipatie, waarbij wij als overheid een stap terug doen en aansluiten bij initiatieven van actieve Assenaren.

In 2016 continueren wij de samenwerking in het kader van Samenwerking Drentsche Aa (SDA). De eerste evaluatie gaat over het samenwerkingsproces tot nu toe en over de eerste ervaringen bij de onderdelen personeelssalarisadministratie (PSA) en Belastingen.

De projectenverwerper die sinds 1 juli 2015 namens de NG4 in Brussel werkt, heeft aanvankelijk vooral gewerkt aan de opbouw van en deelname aan netwerken. Het resulteert nu al in het vragen van sprekers uit de NG4 voor bijeenkomsten.

Op het stadhuis heeft het overgrote deel van de betalingen al met de pin plaats. Eind derde kwartaal willen

we de stap maken naar alleen nog pinbetalingen.

Met onze visie op dienstverlening als basis zetten we de verdere digitalisering van onze dienstverlening voort. Zo gaan we kijken of telefonische FAQ's digitaal gemaakt kunnen worden en vergroten we de informatievoorziening en de vindbaarheid op de website.

Wij streven ernaar om de klant, klantvraag en het toevoegen van waarde voor de klant de komende jaren centraal te stellen binnen onze bedrijfsvoering. Het gaat dan voor een positieve beleving van de dienstverlening door klanten niet zozeer om 'harde normen', maar om 'zachte waarden'.

De toegang voor Jeugdhulp en de nieuwe Wmo-taken is geïntegreerd in de gemeentelijke dienstverlening.

De realisering van zaakgericht werken is gepland in 2017 (voorbereiding in 2016).

waar staan we nu en wat passen we aan

Bestuur

Deze bestuursperiode staat volop in het teken van verandering. Dat heeft alles te maken met onze nieuwe taken in het sociaal domein en de nieuwe bestuursstijl waar wij als college voor kiezen. Wij kiezen nadrukkelijk voor overheidsparticipatie. Dat houdt in dat we staan voor een overheid die een stap terug doet en aansluit bij initiatieven van actieve Assenaren. Deze nieuwe rol van de overheid vraagt de nodige veranderingen binnen onze eigen organisatie. Meebewegen met initiatieven uit de samenleving betekent meer flexibiliteit en vaardigheden. Om deze verandering te realiseren en ervaring op te doen met deze manier van werken zijn we gestart met een aantal pilots.

Regionale Samenwerking: RGA, SDA, SNN, NG4, EDR, Samenwerking Assen – Poznan, GAE

Samenwerking Drentsche Aa (SDA)

In 2016 continueren wij deze samenwerking. In het voorjaar evalueren wij het samenwerkingsproces tot nu toe. De evaluatie gaat ook over de eerste ervaringen bij de onderdelen PSA (Personeel- en salarisadministratie) en Belastingen, die eind vorig jaar als samenvoeging zijn gestart. Halverwege het jaar bereiden wij de besluitvorming voor over de definitieve (juridische) vorm voor deze samenvoegingen. In het najaar evalueren we de effecten.

Met ingang van 1 juli willen we het beheer voor de Basisregistratie Grootchalige Topografie centraal in Assen organiseren. Voor het onderdeel informatisering en automatisering heeft de stuurgroep SDA besloten om niet langer te sturen op een intensieve samenwerkingsvorm. In plaats daarvan werken we projectmatig samen. Wij monitoren de samenwerking die in netwerkvorm is gestart voor de onderdelen inkoop, informatiebeveiliging, duurzame inzetbaarheid en materieel.

Verder denken wij in 2016 na over de toekomst van SDA. Welke onderwerpen lenen zich voor samenwerking in SDA-verband en welke vorm past daar bij?

Projectenverwerver NG4 in Brussel

Sinds 1 juli 2015 werkt een projectenverwerver namens de NG4 in Brussel. Aanvankelijk heeft hij vooral gewerkt aan de opbouw van en deelname aan netwerken. Het resulteert nu al in het vragen van sprekers uit de NG4 voor bijeenkomsten. Het werk van de projectenverwerver vraagt steeds vaker follow-ups bij de NG4-gemeenten, -bedrijven of kennisinstellingen. Daarnaast fungeert de projectenverwerver in toenemende mate als 'reisleider' voor (bestuurlijke) bezoekers vanuit de NG4. Het beeld van het eerste half jaar is dat we op schema liggen. Hoofdaandachtspunt: het verkrijgen en behouden van voldoende ondersteuning in tijd en kennis bij gemeenten en organisaties.

Dienstverlening

Vanuit de door de raad vastgestelde Uitvoeringsagenda Dienstverlening (Roadmap) worden in 2016 de volgende twee trajecten gestart: Toegang Sociaal domein en Ontwikkeling zelfbediening (digitale dienstverlening).

Op stadhuis alleen nog pinbetalingen

We zien dat het overgrote deel van de betalingen al met de pin plaatsvindt. Eind derde kwartaal willen we de stap maken naar alleen nog pinbetalingen. Het pinnen is sneller en makkelijker voor de inwoner, maar vooral ook veiliger voor inwoners en medewerkers. Daarnaast heeft het ook nog een efficiëntieslag tot gevolg. In uitzonderingssituaties blijft het voor inwoners mogelijk om contant te betalen, maar dan alleen op een vastgesteld dagdeel en gepast. De inwoners worden de komende maanden hierover op verschillende manieren geïnformeerd.

Verdergaande digitalisering en zelfbedieningsconcept

Met onze visie op dienstverlening als basis zetten we de verdere digitalisering van onze dienstverlening voort. We gaan kijken of telefonische FAQ's digitaal gemaakt kunnen worden. Ook kijken we of we met

kanaalsturing kunnen zorgen voor een verschuiving van fysiek en telefonisch contact naar meer zelfbediening via de website. Hiervoor gaan we de informatievoorziening en de vindbaarheid op de website vergroten. Tot slot onderzoeken we of 100% op afspraak een positieve impuls geeft aan onze dienstverlening.

Het verbeteren van de Toegang

De toegang voor Jeugdhulp (indicatiestelling en case-management) is geïntegreerd in de gemeentelijke dienstverlening. De aansturing van preventie, informatie en advies is overgeheveld naar Vaart Welzijn. De toegang voor de nieuwe Wmo-taken is geïntegreerd in de gemeentelijke dienstverlening. Het bedrijf 'MO Zaak' voert het project herindicaties Wmo en Jeugdhulp uit. Het project wordt dit jaar afgerond. In de doorontwikkeling van de Toegang wordt gestuurd op intensivering van de samenwerking met de buurtteams. Doel is versterking van algemene en collectieve voorzieningen om te voorkomen dat dure individuele maatwerkvoorzieningen moeten worden verstrekt.

Servicewaarden

Wij streven ernaar om de klant, klantvraag en het toevoegen van waarde voor de klant de komende jaren centraal te stellen binnen onze bedrijfsvoering. Hiervoor is in 2015 een nieuwe Servicewijzer Dienstverlening ontwikkeld, die zijn basis vindt in het Klant-Forum juli 2012. Het gaat niet zo zeer om 'harde normen', maar 'zachte waarden' worden belangrijk gevonden voor een positieve beleving van de dienstverlening door klanten:

1. Wij behandelen u met respect;
2. Wij werken oplossingsgericht;
3. Wij gebruiken begrijpelijke taal;
4. Wij maken voor u het proces inzichtelijk;
5. Wij komen onze afspraken na.

Implementatie en een eerste meting zijn in 2016.

Zaakgericht werken

Het voorbereiden van de invoering van zaakgericht werken is gepland in 2016, waarna de invoering in 2017 kan worden gerealiseerd. Deze invoering past in de ontwikkeling van een Digitale Overheid, zal de dienstverlening aan de klanten verbeteren en de organisatie beter laten functioneren.

Referendum Oekraïne

Het referendum over het verdrag met de Oekraïne was bij het opstellen van de Begroting 2016 nog niet bekend en dus ook niet begroot. Via het Gemeentefonds ontvangen wij een vergoeding van € 114.000 voor het organiseren van dit referendum.

welke beleidsontwikkelingen voorzien we voor 2017

Regionale Samenwerking NG4, EDR, Samenwerking Assen – Poznan, GAE

In 2017 zal er voortzetting en versteviging zijn van de bestaande samenwerkingen en de daarbij behorende gezamenlijk standpuntbepaling en beleidsagenda's.

wat zijn de financiële vooruitzichten

Bestuur

In het kader van overheidsparticipatie wordt in 2016 eenmalig een bedrag van € 58.000 vanuit middelen programma Meedoen beschikbaar gesteld ter uitvoering van de pilot Brunelstraat 77.

Voor de doorontwikkeling dienstverlening is in 2016 dekking gevonden (onder andere via i-NUP gelden). Voor de jaren 2017 en 2018 wordt in de begroting een budget van € 142.000 opgenomen.

Dienstverlening

(inclusief informatiebeveiliging)

Voor het zaakgericht werken is in 2016 een incidenteel budget van € 500.000 benodigd. Hiervoor doen wij een beroep op de incidentele ruimte. De structureel optredende lasten van € 75.000 worden vanaf 2017 opgenomen in de Begroting. Vanaf 2019 wordt rekening gehouden met de als gevolg van het zaakgericht werken optredende inverdieneffecten.

Bedrijfsvoering

 stand van zaken	april 2016	2017 e.v.	kosten
Samenwerken			
Ambtelijke organisatie			
Bezuinigingen			
Beleidsintensiveringen			

Samenvatting programma

Wat betreft de uitvoering van het programma Bedrijfsvoering liggen we op schema. We voorzien echter wel enkele financiële knelpunten voor 2016 en de jaren erna. Een groot deel van de bezuinigingstaakstelling voor 2017 en volgende jaren is ingevuld zonder dat dit directe gevolgen heeft voor onze taakuitvoering. Hiermee zijn de mogelijkheden in de bedrijfsvoering uitgeput. De invulling van de resterende taakstelling gaat dan ook de uitvoering van onze taken raken.

Ook constateren we dat er in de begroting 2016 nog onvoldoende rekening is gehouden met de kosten van de flexibele schil en dat er minder projectmatige dekking is dan vooraf ingeschat. Er wordt maximaal ge-

stuurd om de nadelige financiële effecten zo veel mogelijk te beperken, maar de verwachting is dat er onvoldoende ruimte zal zijn om deze volledig binnen de bedrijfsvoering op te vangen. Het hiermee gemoeide risicobedrag voor 2016 schatten we op dit moment in op ongeveer € 0,8 miljoen.

De keuzes die we voor de financiële knelpunten maken en de effecten hiervan op de uitvoering van onze taken zullen we verder gaan uitwerken. In de begroting 2017 zullen we met voorstellen komen.

waar staan we nu en wat passen we aan

Ambtelijke organisatie

In 2016 gaan we door met het verder flexibel inrichten van onze ambtelijke organisatie. We gaan daarvoor de bredere inzetbaarheid van onze eigen medewerkers bevorderen. Voor alle bedrijfsonderdelen bepalen we de optimale verhouding tussen vast en flexibel personeel.

We hebben twee medewerkers met een arbeidsbeperking in dienst. Met deze 'afpraakbanen' voldoen we aan de participatiewet. We spannen ons in om meer medewerkers met een arbeidsbeperking in dienst te nemen.

Het nieuwe stagebeleid is ingevoerd. Hiermee willen we meer jonge medewerkers in onze organisatie krij-

gen. Ook onderzoeken wij de mogelijkheden om via traineeships jongeren kansen te bieden.

De Rekenkamer heeft eind 2015 een onderzoek laten doen naar de informatiebeveiliging op de aspecten organisatie, mens en techniek. De geconstateerde tekortkomingen en aanbevelingen zijn verwerkt in een plan van aanpak. Hierover is de raad eind maart 2016 geïnformeerd. De acties worden volgens planning uitgevoerd. Over de stand van zaken van informatieveiligheid zal jaarlijks worden gerapporteerd in de planning- en controlcyclus.

Bezuinigingen

De bezuinigingen 2016 worden volgens plan gerealiseerd.

welke beleidsontwikkelingen voorzien we voor 2017

Ambtelijke organisatie

Het is noodzakelijk onze ambtelijke organisatie flexibel in te richten om goed mee te kunnen bewegen met de veranderende opgaven. Hier is een bijstelling nodig. Voor 2017 zoeken we flexibiliteit niet alleen in minder medewerkers, maar ook in bredere inzetbaarheid van onze eigen medewerkers. We investeren daarom in 2016 fors in opleidingen. We zijn bezig om onze dienstverlening zo slim mogelijk organiseren. Daarbij zoeken we samenwerking met andere partijen, kijken we per team naar de beste verhouding tussen vaste en flexibele medewerkers en zoeken we naar de balans tussen (kosten)efficiënte en effectieve dienstverlening. Met als leidend principe dat we de klant en elkaar behandelen met respect. We werken oplossingsgericht, gebruiken begrijpelijke taal, maken processen inzichtelijk en komen onze afspraken na.

Bezuinigingen

Een groot deel van de benodigde bezuinigingen voor 2017 en volgende jaren is uitgewerkt, realistisch en wordt vanaf 2017 geïmplementeerd. Deze maatregelen hebben geen gevolgen voor onze taakuitvoering.

Bij verdergaande bezuinigingen ontkomen we er niet aan dat deze de uitvoering van onze taken gaan raken.

wat zijn de financiële vooruitzichten

Analyse investeringen bedrijfsmiddelen

We zijn gestart met het onderzoek en de eerste resultaten zijn in beeld en gebruiken we voor de begrotingsvoorbereiding 2017. De definitieve resultaten zullen eind september beschikbaar zijn.

Bezuinigingen en financiële knelpunten

De salarisverhoging als gevolg van de nieuwe cao-gemeenten (+ 3,4%) zorgen voor extra personeelslasten in de bedrijfsvoering. Totaal gaat het hierbij om een netto-effect van € 450.000. Deels zorgt dit voor uitzetting van de gemeentelijke begroting omdat dit bedrag niet volledig gecompenseerd wordt. In het programma Algemeen financieel beleid wordt hier verder op ingegaan.

Ook de invoering van het Individueel Keuzebudget (IKB) in 2017 brengt financiële gevolgen met zich mee. Er zal in 2016 éénmalig een voorziening ter hoogte van € 1,7 miljoen moeten worden gevormd om de vervroegde uitbetaling van de opgebouwde vakantiegeldrechten op te kunnen vangen.

Daarnaast moet rekening worden gehouden met een uitzetting van de loonsom door omzetting van verlof in salaris. Uit de nadere uitwerking van deze nieuwe arbeidsvoorwaarden worden de definitieve financiële effecten voor de bedrijfsvoering en gemeentelijke begroting duidelijk.

In de begroting 2016 is nog onvoldoende rekening gehouden met de flexibele schil. De kosten van exter-

ne inhuur liggen hoger dan in de begroting is voorzien.

Verder zorgt de terugloop in projecten voor minder projectmatige dekking voor de (vaste) bedrijfsvoeringskosten. Deels kan dit worden opgevangen binnen de flexibele schil. Beide aspecten hebben financiële gevolgen voor de bedrijfsvoering.

Het college stuurt erop om de nadelige financiële effecten, waaronder toekomstige frictiekosten, zo veel mogelijk te beperken, maar voorziet dat er onvoldoende ruimte zal zijn om dit volledig binnen de bedrijfsvoering op te vangen. Het risico hiervan voor 2016 schatten we op in op ongeveer € 0,8 miljoen.

Verder hebben we in de jaarrekening 2015 geconstateerd dat de ICT-kosten € 150.000 structureel te laag begroot zijn. De Begroting 2017 zullen we hierop bijstellen.

Naast deze kostenverhogende effecten voorzien we op dit moment voor 2016 een onderbesteding in het beschikbare budget voor voormalig personeel en een incidentele vrijval van kapitaallasten door uitstel of latere oplevering van investeringen in materieel en kantoorinventaris. Deze onderbesteding zal in 2016 uitkomen op een totaalbedrag van circa € 750.000. Het structurele deel van deze onderbesteding maakt vanaf 2017 onderdeel uit van de invulling van de bezuinigingsopgave.

Hoe de nu voorziene financiële aandachtspunten in de bedrijfsvoering zich dit jaar verder ontwikkelen zal bij de Najaarsnota duidelijk worden.

Ons bouw- en milieearchief hoort wettelijk gezien na 20 jaar overgebracht te worden naar het Drents Archief. Overbrenging wil zeggen dat de archieven op papier openbaar en toegankelijk worden. We hebben besloten om de betreffende kosten van € 200.000 te dekken uit de incidentele ruimte.

Onderzoeksopdracht verzelfstandiging afvalinzameling

Vanuit de bestuursopdracht afvalinzameling is gebleken dat een wijziging van organisatievorm geen financieel rendement oplevert. Hiermee is deze opdracht afgerond. Wel kan er bespaard worden door een andere manier van verzamelen. Deze methodiek wordt in 2016 gewijzigd. De kostenbesparing heeft invloed op de hoogte van de afvalstoffenheffing.

Bestuursopdracht Parkeren

Verzelfstandiging of privatisering van het parkeerbedrijf leidt niet tot lagere kosten en levert dus geen bijdrage aan de structurele bezuinigingstaakstelling op de bedrijfsvoering.

Bestuursopdracht Vastgoed

Efficiënter en anders werken leidt voor 2017, 2018 en 2019 tot bezuinigingen van respectievelijk € 100.000, € 175.000 en € 250.000 per jaar. De organisatie rond wijk- en sportgebouwen wordt efficiënter en we verlagen kosten voor exploitatie en beheer op vastgoed door verkoop.

Werkpunt

De uitvoering van de re-integratie opgave voor mensen die langdurig in een uitkerings situatie verkeren en een grote afstand tot de arbeidsmarkt hebben (concept 'Werkpunt') gebeurt binnen de gemeentelijke organisatie.

Fricriebudget

Bij de samenstelling van de jaarrekening 2015 is het frictiebudget opnieuw beoordeeld en zijn inschattingen gemaakt van de toekomstige verplichtingen. De geactualiseerde frictievoorziening is toereikend gemaakt voor het aantal boventalligen eind 2015. Met de effecten van nieuwe bezuinigingen en ontwikkelingen per 2016, de mogelijk verdergaande reductie in formatie en met mogelijke frictiekosten is nog geen rekening gehouden.

Er zal sprake zijn van frictiekosten in verband met de overgang van het welzijnswerk naar de nieuwe welzijnsorganisatie Vaart Welzijn. De raad is daarover in januari 2016 per brief geïnformeerd.

Zoals aangegeven is een groot deel van de bezuinigingstaakstelling op de bedrijfsvoering voorzien van maatregelen. Het college stuurt erop om de omvang van frictie bij deze maatregelen zo veel mogelijk te beperken. Bij een aantal maatregelen en ontwikkelingen zijn frictiekosten echter onvermijdelijk zijn. Zodra er meer duidelijkheid is over de omvang van deze frictiekosten zullen wij met een voorstel komen voor aanvulling van het frictiebudget.

Beleidsintensivering (bedragen *€ 1.000)

Beleidsthema	2016	2017	2018	2019
Creëren arbeidsplaatsen voor 5 BBL-ers	150	150	150	75
Ketenregisseur mensenhandel	40	40	40	20

Vastgoed en Grondbedrijf

 stand van zaken	april 2016	2017 e.v.	kosten
Vastgoed			
Grondbedrijf			
Bezuinigingen			

Samenvatting programma

We zien de ondersteunende rol van vastgoed steeds meer aansluiten bij onze beleidsuitgangspunten. Met de verdere optimalisering van de processen krijgen we meer inzicht in de lasten en baten en daarmee de interne beheersing van het vastgoed. We zien wel risico's ontstaan als we onze traditionele rol loslaten en meer aan de markt over willen laten. Externe partijen moeten soms nog wennen aan de nieuwe rolopvatting van 'niet zorgen voor, maar zorgen dat'.

Daarnaast blijkt een aantal eerder gesignaleerde risico's uit te pakken als nadelen, zodat een beroep moet worden gedaan op de algemene middelen. De bestuursopdracht Vastgoed heeft geleid tot een bijdrage aan de bezuinigingen op de bedrijfsvoering. De bestuursopdracht Verzelfstandiging Parkeerbedrijf heeft niet geleid tot bezuinigingen. Verzelfstandiging wordt niet verder onderzocht.

waar staan we nu en wat passen we aan

Vastgoed

De voormalige schoolgebouwen Merwedestraat 14 en 16 worden ingezet en geschikt gemaakt voor de AZC-school voor voortgezet onderwijs en de internationale schakelklas. Voor het aanpassen van beide panden dient de raad een krediet beschikbaar te stellen van € 200.000 en voor de eerste inrichting inventaris en meubilair een krediet van € 262.000. De hieruit volgende jaarlasten ad totaal € 58.100 worden gedekt uit de extra inkomsten vanuit het gemeentefonds, cluster educatie voor onderwijshuisvesting van leerlingen in het voortgezet onderwijs.

Er is onderzoek gedaan naar de brandveiligheid van gemeentelijke gebouwen waar een gebruiksvergunning voor afgegeven is. Om de noodzakelijke maatregelen uit te voeren moet eenmalig tussen € 0,375 en € 0,5 miljoen geïnvesteerd worden.

Met de marktpartijen is de laatste maanden overlegd over de lekkage in de Triadegarage. De gemeente krijgt in geval van een minnelijke oplossing te maken met een aandeel in de kosten.

Met de inhuizing van de ISD (Werkplein Drentse Aa) is een investering gemoed. Naast de investering levert de inhuizing een mogelijk jaarlijks exploitatie nadeel op tussen de € 0,1 en 0,2 miljoen. De komende maan-

den onderzoeken we in hoeverre dit tekort kan worden geminimaliseerd.

De projecten Wielerbaan en Dijkveldpad kennen een verwachte geringe overschrijding van het budget. Dekking voor deze overschrijding zoeken we binnen de overige verbouwprojecten binnen het sportdomein.

De pilot 'Samenwerking door verbinding onder één dak' (pand Brunelstraat) is in dit jaar gestart als pilot voor overheidsparticipatie. Er is met deze pilot onder andere besloten om organisaties de kans te geven om de huur op een andere wijze te voldoen. Bijvoorbeeld door het beheer en onderhoud zelf op te pakken en activiteiten in de wijk te ontplooiën. Afhankelijk van de ervaringen en de evaluatie bestaat de kans dat dit project na dit jaar ophoudt. Als het gebouw op de verkooplijst komt, zal de boekwaarde afgeboekt moeten worden met € 0,27 miljoen.

Bij De Nieuwe Kolk speelt de discussie tussen de gebruikers en de gemeente over de vervanging van de inbouwpakketten. Inmiddels zijn de eerste inbouwpakketten aan vervanging toe. Dit jaar is hiervoor een bedrag van € 25.000 nodig. Voor de komende jaren liggen deze bedragen hoger.

welke beleidsontwikkelingen voorzien we voor 2017

Herijking van de vastgoednota/vastgoedbeleid

We verwachten rond de zomer de spelregels vastgoed aan de raad te kunnen aanbieden.

We werken aan spelregels om zodoende een verdere stap te maken in professioneel vastgoedbeheer. Doelen hierbij zijn:

- Vastgoed(beheer) strategisch benaderen en inzetten;
- Bijdrage leveren aan transparantie om de juiste afwegingen te kunnen maken;
- Maatschappelijk en economisch rendement van het gemeentelijk vastgoed voor de gemeente optimaliseren.

wat zijn de financiële vooruitzichten

Verkleinen van de vastgoedportefeuille

Er wordt in 2016 een inventarisatie gemaakt van panden die de gemeente wil verkopen. Hierbij bestaat het risico dat op de boekwaardes van gebouwen afgeboekt moet worden.

In het kader van de bezuinigingen op de bedrijfsvoering is onderzocht waar mogelijkheden liggen om efficiënter of anders te gaan werken. Voor 2017, 2018 en 2019 heeft dit geleid tot bezuinigingen van respectievelijk € 0,1 miljoen, € 0,175 miljoen en € 0,25 miljoen per jaar. De bezuinigingsmogelijkheden zijn gevonden in het anders organiseren bij de wijkgebouwen en sportgebouwen en het verlagen van exploitatiekosten en beheer op vastgoed door verkoop. Met deze maatregelen geven we invulling aan de bestuursopdracht.

Onderzoeksopdracht verzelfstandiging Parkeerbedrijf

Een verzelfstandiging of privatisering van het parkeerbedrijf leidt niet tot lagere kosten en draagt niet bij aan de bezuinigingstaakstelling op de bedrijfsvoering. Allereerst zijn er eenmalige kosten van circa € 9 miljoen als gevolg van afboeking. Daarnaast is er sprake van een nadelig effect van circa € 0,25 miljoen op jaarbasis.

Integraal huisvestingsplan onderwijs

Met de investeringen in scholen wordt een goede basis gelegd om het onderwijs volgens moderne eisen te huisvesten.

Algemeen financieel beleid

 stand van zaken	april 2016	2017 e.v.	kosten
Financieel gezond			
Financiële spelregels			
Duurzaam evenwicht			
Gemeentelijke belastingen, heffingen en rechten (leges)			
Financiering			
Reservepositie			
Betere sturing			
Financiële verhouding/Gemeentefonds			
Beleidsintensiveringen (aanvullen)			

Samenvatting programma

We blijven financieel behoedzaam manoeuvreren en houden vast aan een sluitende begroting. Het tekort in de Jaarrekening 2015 vormt geen directe aanleiding om het financiële beleid tussentijds bij te stellen of om extra bezuinigingen te treffen. De Najaarsnota 2016 en de Begroting 2017 zijn in dat opzicht de eerstvolgende meetmomenten.

Het inzicht in de kosten van zorgtaken verbetert. Daardoor kunnen we beter sturen en de middelen doelmatig en doeltreffend inzetten. Dat is ook noodzakelijk omdat we in 2016 minder geld van het Rijk krijgen. We blijven sturen op budgettair neutrale uitvoering van de zorgtaken. Die spelregel heeft in 2015 gewerkt. Voor tegenvallers doen we zo nodig een beroep op de nog niet bestede middelen in het sociaal domein uit 2015. Daarnaast blijft de algemene reserve als vangnet beschikbaar.

We hebben de gemeentefondscirculaires uitgewerkt. De aanpassingen pakken voor Assen positief uit. Het verlies van onroerendezaakbelasting-inkomsten door leegstand van bedrijfs- en winkelpanden wordt slechts deels via het gemeentefonds gecompenseerd. We onderzoeken daarnaast andere opties om de derving door leegstand te beperken.

We worden regelmatig geconfronteerd met nieuwe initiatieven en ontwikkelingen. Die vragen extra inzet van medewerkers en middelen. Om voortgang en kwaliteit te borgen lossen we in deze Voorjaarsnota een aantal knelpunten op. Met het management zijn sluitende afspraken gemaakt over de omvang en de haalbaarheid van de bezuinigingen in de bedrijfsvoering.

De reservepositie en de weerstandscapaciteit zijn op peil. Bekende risico's zijn in de aanloop naar de Voorjaarsnota opnieuw beoordeeld en mogelijke nieuwe risico's zijn in kaart gebracht.

waar staan we nu en wat passen we aan

Financieel gezond

De financiële positie is gezond maar, gezien de in de beleidsuitvoering aanwezige risico's, ook kwetsbaar. Via periodieke risicosessies houden we het beeld van de risico's actueel. De weerstandscapaciteit is toereikend.

Het negatief rekeningresultaat uit 2015 is veroorzaakt

door een aantal bijzondere, buiten het sociaal domein liggende, factoren. We zien daarin geen aanleiding om het financiële beleid en de bezuinigingsopgave bij te stellen. Wel doet zich in de beleids- en de bedrijfsvoering een aantal knelpunten voor die we dit jaar en/of met in gang van de begroting 2017 willen oplossen. In deze Voorjaarsnota maken we daar een begin mee.

De eigen bezuinigingen lopen volgens plan. De bezuinigingen van de kabinetten Rutte I en II zijn verwerkt. Enkel voor de tot 2025 door- en oplopende 'opschalingskorting' moet we nog dekking vinden.

We lopen in het financiële beleid aan tegen externe ontwikkelingen en nieuwe wet- en regelgeving die we in de aanloop naar de begroting 2017 moeten regelen en van invloed kunnen zijn op het beleid en de gemeentelijke financiën. Voorbeelden zijn de vennootschapsbelasting, de Wet Markt en Overheid, wijzigingen in de begrotingsvoorschriften, de aangescherpte accountantscontroles en de borging van de rechtmatigheid van de uitgaven in het sociaal domein.

De op grond van de vernieuwde begrotingsvoorschriften (BBV) noodzakelijke aanpassing van het rentebeleid en het omslagstelsel moet, om begrotingseffecten zoveel mogelijk te beperken, zorgvuldig worden doorgevoerd.

Duurzaam evenwicht

De begroting 2016 en de meerjarenramingen 2017-2019 blijven sluitend, dan wel zijn nagenoeg sluitend. Dit is deels toe te schrijven aan de hogere uitkering uit het gemeentefonds. Verder zetten we, om binnen een sluitende blijvende begroting te kunnen blijven werken, de 'incidentele ruimte' in om een aantal knelpunten op te lossen.

In het sociaal domein blijven we uitgaan van budgettaire neutraliteit. Eventuele tegenvallers worden in 2016 met de 'reserve sociaal domein' vereffend. De extra middelen ad € 1,2 miljoen, die we als 'nadeelgemeente' op basis van de cumulatierегeling als tijdelijke verzachting van de financiële pijn uit het gemeentefonds ontvingen, hebben we tot nu toe niet aangesproken. Deze blijven voor beleid en uitvoering beschikbaar.

De in de nieuwe cao-gemeenten afgesproken salarismaatregelen van 3,4% leggen extra druk op de begroting. De in het overleg tussen College voor Arbeidszaken (CVA) en de vakbonden veronderstelde financiële ruimte, waaronder een deel van het accres van het gemeentefonds, is niet toereikend om de toename van de loonsom op te vangen. Hiervoor is extra structurele ruimte noodzakelijk.

Dat geldt ook voor de bekostiging van het Individueel Keuzebudget (IKB). Deze nieuwe arbeidsvoorwaarden treden vanaf 2017 in werking. De financiële gevolgen hiervan zijn in het programma bedrijfsvoering toegelicht.

De wijzigingen in de arbeidsvoorwaarden en de financiële gevolgen ervan worden op dit moment verder uitgewerkt. Uiterlijk in de Najaarsnota komen we op dit onderwerp, en de daaruit voortvloeiende financiële effecten, terug.

De uitvoering van de beleidsintensiveringen uit het collegeprogramma ligt op schema. Hierover leest u meer bij de desbetreffende begrotingsprogramma's.

Gemeentelijke belastingen, heffingen en rechten (leges)

De trend van de dalende inkomsten uit onroerende zaakbelastingen, gesignaleerd in de jaarrekeningen 2014 en 2015, zet zich in 2016 voort. Hoofdoorzaken zijn leegstand, waardedaling van kantoor- en winkelpanden en een toenemend beroep op de onroerendezaakbelasting-vrijstelling voor panden in gebruik voor beschermd wonen. Op dit moment passen wij de raming hier echter nog niet verder aan.

Onverkorte toepassing van de bestaande compensatieregel betekent dat vooral eigenaren van woningen de last van de waardedaling van niet-woningen door een forse tariefverhoging voor hun kiezen krijgen. De compensatieregel houdt in dat waardedaling wordt gecompenseerd door tariefstijging en waardevermindering door tariefdaling. Daarom is onderzoek nodig naar de mogelijkheden om deze daling aan inkomsten op te vangen. Bij de Begroting 2017 doen wij voorstellen om deze tegenvallende inkomsten op te vangen.

Financiering

Bij de Begroting 2016 is het renteomslagstelsel nog niet aangepast. Zoals aangekondigd onderzoeken wij de 'houdbaarheid' van het bestaande renteomslagstelsel. Aanleiding hiervoor zijn de ontwikkelingen op de kapitaalmarkt en de vereenvoudiging van onze budgetterings- en administratieve processen. Daarnaast dwingen de vernieuwde begrotingsvoorschriften ons tot aanpassing van het interne rentebeleid.

De vertaling van het treasurybeleid in de gemeentebegroting blijft geënt op duurzaamheid en financiële stabiliteit. Het aanpassen van het renteomslagstelsel en het al dan niet afschaffen van de rekenrentes leidt niet tot aanvullende bezuinigingstaakstellingen. Bij de begroting 2017 zullen wij voorstellen doen voor aanpassing van het omslagstelsel.

Reservepositie

De gemeentelijke reservepositie blijft gezond en voldoende op peil. De omvang bedroeg eind 2015 € 178 miljoen. De weerstandscapaciteit blijft ook in 2016 voldoen aan de in de Kadernota Weerstandsvermogen vastgestelde ondergrens.

De stand van de algemene reserve voldoet aan de door de raad vastgestelde veiligheidsmarge van € 100 per inwoner.

Ten opzichte van de in de begroting geraamde mutaties houden we rekening met een extra beroep op de reserve van € 0,66 miljoen in verband met de noodzakelijke versterking van de frictievoorziening.

Daarnaast zijn we genoodzaakt om de algemene reserve in te zetten voor het treffen van een voorziening van € 1,7 miljoen in verband met de invoering van het individueel keuzebudget (IKB).

De in 2016 uit de aflossing van de achtergestelde lening van EDON vrijkomende middelen worden aan de reserve toegevoegd.

Betere sturing

Er wordt in goed overleg met de accountantscommissie verder gewerkt aan de kwaliteitsverbetering van de P&C-producten. Speerpunten in 2016 zijn presentatie van een webversie van Jaarverslag 2015 en de Voor- en Najaarsnota. Gelijktijdig worden de lay-out stukken en redactie van de beleidsteksten verder verbeterd. Dit met de intentie om daarmee een betere basis te leggen voor het tussen raad en college te voeren gesprek over het in de begroting voorgestelde beleid en de daarmee in dat jaar bereikte resultaten.

Financiële verhouding/Gemeentefonds

De raming en prognoses van de uitkering uit het gemeentefonds in de Begroting 2016 waren gebaseerd op de Voorjaarsnota van het Rijk en de daarop geënte meicirculaire. Na die tijd zijn de september- en de decembercirculaire verschenen.

De aanpassingen en maatregelen daarin werken positief door in onze algemene uitkering; de omvang van de uitkering neemt met € 3 miljoen toe tot € 159,3 miljoen. Dit is nog exclusief de in 2016 uit te keren regiospecifiek pakket (RSP)-gelden voor de FlorijnAs. Over de hoogte hiervan bestond eind april nog geen duidelijkheid.

Hoofdoorzaken van de positieve bijstelling zijn de bijgestelde accresprognoses en de € 2,0 miljoen hogere integratie-uitkering sociaal domein, onderdeel Beschermd Wonen. Verder heeft het kabinet via het gemeentefonds € 0,1 miljoen beschikbaar gesteld voor het Oekraïne-referendum.

De lobby van nadeelgemeenten voor verbeteringen van de verdeelmodellen in het sociaal domein wordt voortgezet. De focus ligt daarbij op het leveren van inbreng in de evaluatie van die modellen. Uit signalen van de zijde van het Ministerie van Binnenlandse Zaken is inmiddels komen vast te staan dat gemeenten voor die tijd niet op verdere bijstelling van de nu gebruikte modellen hoeven te rekenen.

De derving van de onroerendezaakbelasting-opbrengst als gevolg van leegstand en waardedaling van bedrijfs- en winkelpanden wordt op basis van de systematiek en werking van het gemeentefonds slechts deels 'automatisch' gecorrigeerd. In de bijgestelde raming van de algemene uitkering is met dat effect rekening gehouden. We onderzoeken daarnaast ook andere mogelijkheden om de fiscale effecten van deze leegstand te beperken.

welke beleidsontwikkelingen voorzien we voor 2017

Financieel gezond

Op basis van de huidige inzichten treden er in 2017 geen grote veranderingen op in de financiële positie van de gemeente. Het voor de lopende bestuursperiode vastgestelde financiële beleid wordt voortgezet. De aantrekkende economie kan voor nieuwe financiële impulsen en kansen zorgen. De komende Miljoenennota en het Centraal Economisch Plan 2017 zullen daar in de tweede helft van dit jaar meer uitsluitsel over gaan geven.

De geleidelijke afname van de gemeentelijke investeringsopgave en de terugloop van de projectenportefeuille kunnen op termijn nadelig doorwerken in de financiële positie. We zullen hier de komende jaren in het beleid en in de bedrijfsvoering tijdig op moeten anticiperen.

De huidige begroting en meerjarenraming voorzien

nog niet in de financiële effecten van de afschaffing van de vrijstelling van vennootschapsbelasting voor overheidsbedrijven. Op dit moment bestaat nog steeds onduidelijkheid over de afbakening van de activiteiten die onder de vennootschapsbelasting vallen. Verder bestaat er nog onduidelijkheid over de rekenregels en daarmee over wat de gemeente aan vennootschapsbelasting moet betalen.

Duurzaam evenwicht

De financiële vooruitzichten geven als richting aan dat de begrotingen in deze bestuursperiode nagenoeg sluitend blijven. Dat stelt ons, tegen de achtergrond van de aantrekkende economie, in staat om in 2017 en 2018 verder uitvoering te geven aan de speerpunten uit ons collegeprogramma maar dwingt ons ook om verder uitvoering te geven aan de bestaande bezuinigingsopgave uit de nota 'Minderen met Maat' en om ons te blijven bezinnen op nieuwe bezuinigingskansen

waarmee we, als dat noodzakelijk zou worden, de begrotingen voor 2017 en 2018 sluitend kunnen houden.

Voor realisatie van nieuwe ambities zal binnen de kaders nieuwe financiële ruimte moeten worden vrijgemaakt.

We blijven ons zowel oriënteren op nieuwe ontwikkelingen en beleidsinitiatieven als op mogelijke knelpunten in de uitvoering van het bestaande beleid. De resultaten daarvan wegen we in de voorbereiding op de begrotingen voor 2017 en 2018 af. Als daartoe aanleiding is leggen daarop betrekking hebbende voorstellen, voorzien van dekking, bij de bespreking en van de betrokken jaarbegrotingen ter afweging en besluitvorming aan de raad voor.

Voor de financiering van onze uitgaven blijven we op de geëigende momenten gebruik maken van de historisch lage rente op de geld- en kapitaalmarkt.

Gemeentelijke belastingen, heffingen en rechten (leges)

De raad heeft in het kader van de behandeling en vaststelling van de Programmabegroting en de tarieven voor 2016 besloten om de op basis van de nota Minderen met Maat voor 2016 en 2017 in de planning staande boventrendmatige verhoging van de onroerende zaakbelastingen van jaarlijks 1,5 % met een jaar uit te stellen en door te schuiven naar 2017 en 2018. Dat betekent dat de eerste stap in dit proces in 2017 wordt uitgevoerd.

Reservepositie

De inzet van de amortisatiereserves neemt door tijdsverloop geleidelijk af. Voorbeelden zijn de reserve Weiersstraat, de reserve maatschappelijke renderende investeringen, het bouwfonds stadhuis en de reserve wielerveding. Voor het wegvallen van deze middelen zal op middellange termijn vervangende dekking moeten worden gevonden. In de huidige situatie wordt nog jaarlijks circa € 5,0 miljoen ten gunste van de begroting aan deze reserves onttrokken.

De kans bestaat dat we de bestaande frictievoorziening in 2017 verder zullen moeten aanvullen om te kunnen blijven voldoen aan de financiële verplichtin-

gen van boventallig en herplaatsbaar personeel. Het verloop van de verplichtingen en de stand van de voorziening worden doorlopend gemonitord.

Gezien de nauwe samenhang tussen de herijking van het gemeentelijk rentebeleid en de vernieuwing van de begrotingsvoorschriften koppelen we de aangekondigde herijking van de reserve Weiersstraat aan de voorbereiding van de begroting 2017. Dat geldt overigens eveneens voor de overige amortisatiereserves.

Financiële verhouding/Gemeentefonds

De algemene uitkering voor de begroting 2017 en de prognoses voor 2018-2020 worden als vertrekpunt gebaseerd op het rijksbeleid en de kabinetsmaatregelen uit de meicirculaire 2016. Inhoud daarvan is onder meer afhankelijk van de uitkomsten van de Rijksvoorjaarsnota 2016 en de economische vooruitzichten van het centraal planbureau (CPB). Verder houden we rekening met de verdere uitvoering van vastgesteld kabinetsbeleid.

We gaan er vanuit dat de integratie-uitkering sociaal domein verder afneemt, dat de tijdelijke tegemoetkoming voor huishoudelijke hulp (HHT) stopt, dat de korting door hergebruik van scootmobielen verder stijgt en dat de opschalingskorting nog door- en oploopt tot 2025. In totaal neemt onze uitkering door die maatregelen met € 5,6 miljoen af ten opzichte van 2016. De rijksbezuinigingen worden op basis van de eigen financiële spelregels doorgerekend naar het sociaal domein en de bedrijfsvoering.

De uitkering die Assen tijdelijk van het Rijk ontvangt ter verzachting van de financiële pijn in het sociaal domein en de nadelige gevolgen van de herijking bedraagt in 2017 € 2,5 miljoen (2016; € 1,2 miljoen). Over de besteding van deze middelen wordt bij de behandeling van de begroting 2017 besloten. Na 2017 daalt deze tegemoetkoming om vervolgens vanaf 2020 volledig te vervallen.

In het kader van het Rijksbelastingplan 2016 heeft het kabinet met het Parlement afspraken gemaakt over de verruiming van het gemeentelijk belastinggebied. Die verruiming zou liggen in de orde van grootte van € 4 miljard en vanaf 2019 zijn beslag moeten gaan krijgen. Over de feitelijke uitwerking van deze plannen en de wijze van financiering zal pas op termijn duidelijkheid bestaan.

Wat zijn de financiële vooruitzichten

Financieel Gezond

De begroting 2016 en de meerjarenprognoses blijven op basis van de cijfers in de Voorjaarsnota nagenoeg sluitend.

De programmabudgetten zijn geactualiseerd en de

ramingen van de algemene uitkering en de integratie-uitkering sociaal domein zijn op niveau gebracht.

Een en ander resulteert in de volgende geactualiseerde financiële vooruitzichten voor de periode 2016-2019:

Einduitkomsten Voorjaarsnota 2016 (bedragen in €* 1.000)	2016	2017	2018	2019
Eindresultatenbegrotingsvaststelling november jl.	76	72	859	379
Bijstelling programmabudgetten en prognoses	-7.577	-1.681	-2.350	-1.891
Idem programma Algemeen financieel beleid	4.981	758	1.268	1.218
Idem inzet reserves	2.769	78	78	78
Risico's in de beleidsuitvoering	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Einduitkomsten Voorjaarsnota 2016-2019	249	- 773	- 145	-216

We lopen in de beleidsuitvoering nog tegen een aantal knelpunten, projecten en activiteiten, aan die dit jaar feitelijk moeten worden uitgevoerd of waarmee we dit jaar willen starten.

Over een aantal van die onderwerpen en de daarvoor benodigde middelen hebben we de raad tussentijds geïnformeerd.

Voor zover nodig worden aard en strekking ervan in het betreffende begrotingsprogramma verder kort inhoudelijk toegelicht.

Het gaat om de volgende projecten, activiteiten en kosten:

Omschrijving	2016	2017	2018	2019
Invoering zaakgericht werken	500	75	75	-
Aanleg geluidswal Baggelhuizen	150	-	-	-
Intensivering inzet t.b.v. zonnelingen	412	-	-	-
Doorontwikkeling dienstverlening	-	140	140	-
Overbrenging milieu- en bouwarchief	200	-	-	-
Invoeren jongerenconcept Jimmy's	50	-	-	-
Afsluiten groene energie contracten	40	-	-	-
Proloog Mijn Buurt Assen/Actium	100	p.m.	p.m.	p.m.
Organisatie TT-festival	190	p.m.	p.m.	-
Totaal	1.642	215	215	-

In 2016 is voor uitvoering van de betrokken projecten en activiteiten is een totaalbudget van € 1,6 miljoen nodig. Hiervan kan € 1,2 miljoen worden gedekt door de als onderdeel van het budget voor onvoorzien uitgaven beschikbare 'incidentele ruimte' voor dit doel in te zetten.

Het restant van € 0,5 miljoen kan worden opgevangen binnen de begrotingsruimte die is vrijgekomen op basis van de uitgevoerde actualisatie van de budgetten.

De nog in 2017 en 2018 optredende kosten nemen we op in de betrokken jaarbegroting en worden daarin van dekking voorzien.

De in de Begroting 2016 als veiligheidsmarge beschikbare incidentele ruimte is met deze aanpassingen volledig benut.

Het reguliere budget voor onvoorziene uitgaven van € 0,35 miljoen blijft voor mogelijk verder dit jaar nog te dekken kosten van niet in de begroting voorziene ontwikkelingen beschikbaar.

Naast het oplossen van de bovenstaande punten hebben we binnen een sluitend blijvende begroting ruimte vrijgemaakt bestemd voor dekking van de financiële gevolgen die vanaf 2016 voortvloeien uit de nieuwe cao-gemeenten. Ook het treffen van de voorziening voor de invoering van het Individueel Keuzebudget (IKB) behoort daartoe.

Verder zijn we, te beginnen van af 2017 gestart met het in beeld brengen van budgettaire ruimte die op termijn nodig is om de beheereffecten van de FlorijnAs projecten en de overige civieltechnische kunstwerken goed te kunnen opvangen.

Ook hebben we vanaf 2017 additionele financiële ruimte in de meerjarenprognose opgenomen, die, met het oog op de adequate invulling van de (sociale) opgave in het beheer van de openbare ruimte, nodig is.

Definitieve afweging en besluitvorming over deze bijstellingen van het financieel kader vindt plaats als onderdeel van de behandeling en vaststelling van de begroting 2017.

Duurzaam evenwicht/voortgang bezuinigingen.

De bezuinigingen en dekkingsmaatregelen voor 2016 bedragen in totaal € 5,2 miljoen. De voortgang ervan wordt periodiek gemonitord; de uitvoering ligt grotendeels op schema. Als dat op grond van voortschrijdend inzicht noodzakelijk is, treffen we aanvullende en/of vervangende maatregelen.

We hebben met het management sluitende afspraken gemaakt over hoogte en samenstelling van de bezuinigingen op de bedrijfsvoering. Op basis daarvan komt het in de bedrijfsvoering haalbare bezuinigingstotaal uit op € 2,8 miljoen. De in oorsprong in te vullen taakstelling bedroeg in totaal nog € 3,1 miljoen.

In het kader van de voorbereiding van de begroting voor 2017 beoordelen we in totaalverband of het noodzakelijk is om voor het verschil van € 0,3 miljoen en/of voor het sluitend houden van de begroting als geheel vervangende en/of aanvullende bezuinigingsmaatregelen te treffen en in de begroting 2017 ter afweging en besluitvorming aan de raad voor te leggen.

Financiering

De nog bij de voormalige energiemaatschappij EDON uitstaande achtergestelde lening wordt in 2016, met inbegrip van een afkoop in verband met rentederving, in zijn geheel afgelost. De als gevolg hiervan in 2016 vrijkomende middelen worden via de Voorjaarsnota aan de begroting 2016 c.q. aan de algemene reserve toegevoegd.

In de begroting 2016 is er als aanname vanuit gegaan dat het agiobedrag dat in 2015 moest worden voldaan in verband met de vervroegde aflossing van een aantal hoogrentende vaste geldleningen met ingang van 2016 over een aantal jaren zou worden gespreid. Nu deze kosten in een keer ten laste van de exploitatie 2015 zijn gebracht is dat niet meer aan de orde en kan de ruimte hiervoor in de begroting 2016 vrijvallen.

In het kader van de financiering van de gemeentelijke uitgaven is een nieuwe laagrentende (1,49%) en langlopende (40 jaar) vaste gelddeling van € 30,0 miljoen afgesloten. Het aantrekken van deze financieringsmiddelen past binnen de ingang gezette herstructurering van de gemeentelijke schuldpositie en dient voor consolidatie van kortlopende schuld. De positieve rente-effecten van deze transactie worden met ingang van 2017 samen met de aanpassing van het omslagstelsel in de begroting verwerkt.

Reservepositie

Als onderdeel van de jaarafsluiting 2015 is besloten tot vorming van de 'reserve jaarovergang 2015/2016' van € 1,7 miljoen. De reserve dient ter dekking van de kosten van activiteiten waarmee in 2015 is gestart en die nog in 2016 doorlopen. De hiervoor dit jaar benodigde middelen worden samen met reserve jaarovergang in de begroting 2016 en de betrokken programabudgetten opgenomen.

Er wordt in 2016 € 0,66 miljoen aan de algemene reserve onttrokken ter versterking van de gemeentelijke frictievoorziening. Daar staat tegenover dat de algemene reserve met € 1,1 miljoen wordt versterkt met de uit de aflossing van de achtergestelde EDON-lening vrijkomende middelen.

Gemeentefonds

De raming van de algemene uitkering 2016 dient op basis van de maatregelen in de september- en decembercirculaire in totaal met € 3,0 miljoen te worden verhoogd en te worden geraamd op € 159,3 miljoen. De positieve bijstelling is voor circa € 2 miljoen het gevolg van de hogere integratie-uitkering sociaal domein (Beschermde wonen). De totale integratie-uitkering komt daarmee voor 2016 uit op € 85,3 miljoen.

Het resterende deel van de bijstelling van de algemene uitkering wordt veroorzaakt door aanpassing van het accres, een naar verwachting hogere overschrijding van het btw-compensatiefonds-plafond, de door het kabinet beschikbaar gestelde middelen ter compensatie van de kosten van het Oekraïne referendum, verdere reparatie van de nadelige BAG-effecten en de actualisering van de Woz-waardetotalen.

Voor de uitkeringsjaren 2018 en 2019 is, deels op basis van de dezelfde gronden, eveneens sprake van een positieve bijstelling van de bestaande prognoses.

Stand van de bezuinigingen

Minderen met Maat

De met ingang van 2015 additioneel in te vullen bezuinigingsopgave is vastgesteld op € 7,3 miljoen en volledig met maatregelen belegd. Daarbij is rekening gehouden met het tijdelijke karakter van de middelen die nodig zijn voor uitvoering van het collegeprogramma. Het totaalpakket bestaat om die reden uit een structureel deel van € 5,8 miljoen en een tijdgebonden deel van € 1,5 miljoen. Het tijdgebonden deel beslaat de periode 2016-2018 en deels 2019. Bij de vaststelling van de begroting 2016 heeft de raad de

voor 2016 en 2017 geplande boventrendmatige verhoging van de onroerendezaakbelastingen van jaarlijks 1,5 % met een jaar uitgesteld en doorgeschoven naar 2017 en 2018.

Onderstaande tabel geeft de stand van zaken weer van de nog niet in 2015 structureel afgehechte bezuinigingsmaatregelen uit de bestuursperiode 2011-2014 en de maatregelen uit de bezuinigingsopgave 'Minderen met Maat' (bestuursperiode 2015-2018):

Tabel bezuinigingen

Overzicht bezuinigingen

bedragen in € * 1.000

Programma/beleidsthema	bezuinigingsmaatregel	taakstelling			Status
		2016	2017	2018	
Programma Wonen in Assen					
Bezuinigingen bestuursperiode 2015-2018 (Minderen met Maat)					
Woningbouw/woonplan	Afschaffen subsidieregeling monumentenzorg	37	37	37	✓
Openbare ruimte	Beheer openbare ruimte	1.555	1.555	1.555	i
	Meewerkers 3 maanden op uitkeringsbasis (groenbeheer)	150	150	150	✓
Totaal Wonen in Assen		1.742	1.742	1.742	
Programma Werken in Assen					
Openstaande bezuinigingen bestuursperiode 2011-2014 (1e, 2e en 3e tranche)					
Werkgelegenheid	SROI FlorijnAs projecten en overige projecten	250	150	0	✓
Bezuinigingen bestuursperiode 2015-2018 (Minderen met Maat)					
-	-	-	-	-	-
Totaal Werken in Assen		250	150	0	
Programma Meedoen in Assen					
Openstaande bezuinigingen bestuursperiode 2011-2014 (1e, 2e en 3e tranche)					
Mijn Buurt Assen	Taakstelling op maatschappelijk werk, ouderenwerk, opbouwwerk en jongerenwerk (welzijnsorganisatie 2.0)	345	345	345	✓
Onderwijs	Gemeentelijke bijdrage Plateau (verzelfstandiging)	260	260	260	✓
Bezuinigingen bestuursperiode 2015-2018 (Minderen met Maat)					
Jeugdzorg	Aanpassen rolverdeling lokaal jeugdbeleid (peuterspeelzaalwerk, kinderopvang, Brede School, naschoolse activiteiten)	150	150	150	i
Mijn Buurt Assen	Afroken jaarlijkse onderbesteding stedelijke projecten	50	50	50	✓
Onderwijs	Doorberekenen dienstverlening schoolbestuurlijke taken Pro Assen	30	30	30	✓
Sport	Reduceren beleidsmiddelen sport	114	154	180	✓
Totaal Meedoen in Assen		949	989	1.015	

Programma/beleidsthema	bezuinigingsmaatregel	taakstelling			Status
		2016	2017	2018	
Programma Aantrekkelijk Assen					
Bezuinigingen bestuursperiode 2015-2018 (Minderen met Maat)					
-	-	-	-	-	✓
Totaal Aantrekkelijk Assen		-	-	-	
Programma Samen werken aan Assen					
Openstaande bezuinigingen bestuursperiode 2011-2014 (1e, 2e en 3e tranche)					
Bestuur	Hospitalityroom TT (op termijn) afstoten	25	30	30	✓
Bezuinigingen bestuursperiode 2015-2018 (Minderen met Maat)					
-	-	-	-	-	
Totaal Samen werken aan Assen		25	30	30	
Programma Bedrijfsvoering					
Openstaande bezuinigingen bestuursperiode 2011-2014 (1e, 2e en 3e tranche)					
Bedrijfsvoering	Extra taakstelling efficiency bedrijfsvoering oa door samenwerking (gerelateerd aan regeerakkoord, efficiencykorting i.v.m. schaalvergroting gemeenten)	250	500	750	✓
	Achterblijvende overhead brandweer/RUD	150	300	300	✓
Bezuinigingen bestuursperiode 2015-2018 (Minderen met Maat)					
Bedrijfsvoering	Anders organiseren	0	1.000	2.100	i
Totaal Bedrijfsvoering		400	1.800	3.150	
Programma Vastgoed en Grondbedrijf					
Openstaande bezuinigingen bestuursperiode 2011-2014 (1e, 2e en 3e tranche)					
Vastgoed / Openbare ruimte	Exploitatie centrum voor duurzaamheidseducatie en –communicatie	100	100	100	i
Vastgoed / Sport	<u>Investerings sportaccommodaties budgettair neutraal:</u>				
	- inkomsten wielerved	25	25	25	i
Vastgoed / Onderwijs	Versobering derde cluster Kloosterveen: zelfstandige basisschool De Parel, revitalisering noodlokale OBS Kloosterveen en CBS Kloostertuin, opschorten uitbreiding Boomgaard	597	380	380	i
	Versobering MFA Assen-Oost: bouw CBS De Regenboog, RKBS Vredeveld, gymlokaal en geen wijkcentrum	74	74	74	i
Vastgoed / Bedrijfsvoering	<u>Aanpassing gemeentelijke huisvesting budgettair neutraal:</u>				
	- vervallen beheerskosten pand Buitenzorg	225	225	225	✓
	- extra inkomsten i.v.m. inhuizing ISD	250	250	250	i
	- verhuur werkplekken aan derden	30	30	30	✓
Bezuinigingen bestuursperiode 2015-2018 (Minderen met Maat)					
Vastgoed	Aanpassen verzekeringen	50	50	50	✓
	Aanpassen beheer wijkgebouwen	79	79	79	i
	Beperken schoonhouden	100	100	100	i
	Onderhoudsniveaus differentiëren per gebouw	300	300	300	✓
	Verhoging huuropbrengsten (sportaccommodaties)	100	100	100	i
Totaal Bedrijfsvoering		1.930	1.713	1.713	
Programma Algemeen financieel beleid					
Bezuinigingen bestuursperiode 2015-2018 (Minderen met Maat)					
Belastingheffing	Boventrendmatige aanpassing OZB (+ 1,5%)	-	240	480	i
Onvoorzien/Incidenteel	Afvoeren deel van het budget incidentele ruimte	500	500	500	✓
Overige algemene middelen	Afzien toekenning prijscompensatie	450	450	450	✓
	Afvoeren stelpost bijzondere bijstand	450	450	450	✓
	Afzien van indexatie reserves	550	550	550	✓
	Inzet vrijval kapitaallasten (ivm vertraging in uitvoering)	300	0	0	✓
Totaal Algemeen financieel beleid		2.250	2.190	2.430	
Totaal openstaande bezuinigingen bestuursperiode 2011-2014 (1e, 2e en 3e tranche)		2.581	2.669	2.769	
Totaal bezuinigingen bestuursperiode 2015-2018 (Minderen met Maat)		4.965	5.945	7.311	
Totaal bezuinigingen		7.546	8.614	10.080	

Toelichting op afwijkingen in realisatie bezuinigingsopgaven

Wonen, beheer openbare ruimte

Door financiële verplichtingen aan partijen binnen het sociaal domein met betrekking tot de inzet van WSW-medewerkers en MEE-werkers (Alescon en ISD) in het beheer van de openbare ruimte kunnen de voorgenomen bezuinigingen niet volledig gerealiseerd worden. Het terugbrengen van de beeldkwaliteit betekent minder handmatige werkzaamheden en daarmee minder werk voor de betreffende doelgroepen. Het door de bezuinigingen bijgestelde budget is onvoldoende om aan de gemaakte afspraken te voldoen.

Meedoen, aanpassen rolverdeling lokaal jeugdbeleid (Alles-in-één-scholen)

De bezuiniging op de alles-in-één-scholen wordt gerealiseerd door het totale budget voor de Harmonisatie en de ontwikkeling van de alles-in-één-scholen te verminderen met € 150.000. Dit is ook gecommuniceerd aan de partners.

Bedrijfsvoering, anders organiseren

De bezuinigingen 2016 worden volgens plan gerealiseerd. Een groot deel van de benodigde bezuinigingen voor 2017 en volgende jaren is uitgewerkt, realistisch en wordt vanaf 2017 geïmplementeerd. Deze maatregelen hebben geen gevolgen voor de taakuitvoering. Het management stuurt erop om de omvang van frictie bij deze maatregelen zo veel mogelijk te beperken. Bij een aantal maatregelen en ontwikkelingen zijn frictiekosten echter onvermijdelijk. Voor de invulling van de resterende taakstelling ontkomen we er niet aan dat deze de uitvoering van onze taken gaan raken. De verschillende keuzes hierin worden uitgewerkt en meegenomen in de voorstellen bij de begroting 2017.

Vastgoed, diverse projecten budgettair neutraal realiseren

Het centrum voor duurzaamheidseducatie en -communicatie is eind 2015 opgeleverd. In 2016 moet blijken of de maatregelen in verband met de invulling van de taakstelling op de exploitatie haalbaar zijn.

De wielerveding is in april 2016 opgeleverd. De aan de exploitatie gekoppelde bezuinigingstaakstelling in de vorm van (extra) huurinkomsten zal vanaf de ingebruikname worden gerealiseerd.

Doordat er binnen de gemeentelijke huisvesting nog geen sprake is van inhuizing van de ISD (is later in 2016 gepland) worden nog niet de beoogde huurinkomsten gerealiseerd. Daar staat tegenover dat er extra huurinkomsten zijn in verband met de verhuur van een deel van het stadhuis aan een derde.

Aangezien de onderwijsgebouwen in Kloosterveen en de multifunctionele accommodatie Assen-Oost nog niet zijn opgeleverd of dat de nieuwbouw hiervan nog moet starten, is realisatie van de hieraan gekoppelde bezuinigingsmaatregelen nog niet aan de orde.

De bezuinigingsopgave voor het beheer en schoonhouden van de wijkgebouwen is gekoppeld aan het terugbrengen van het aantal wijkgebouwen. Deze actie wordt in 2016 voortgezet, maar verkoop van vastgoed is wel afhankelijk van het opnamevermogen in de markt.

Met betrekking tot de verhoging van de huuropbrengsten voor sportaccommodaties is in overleg met de sportverenigingen afgesproken om de huurverhoging over een periode van drie jaar te realiseren. In 2016 wordt de verhoging voor het tweede jaar doorgevoerd, waarmee ongeveer twee derde deel van de bezuinigingsopgave is gerealiseerd.

Algemeen financieel beleid, boventrendmatige aanpassing onroerendezaakbelasting (OZB)

De raad heeft de voor 2016 en 2017 geplande boventrendmatige verhoging van de onroerendezaakbelastingen van jaarlijks 1,5 % met een jaar uitgesteld en doorgeschoven naar 2017 en 2018.

Bijstelling programmabudgetten

Overzicht bijstelling programmabudgetten 2016 en prognoses 2017-2019

Samenvatting mutaties per programma (bedragen * € 1.000)

Programma/beleidsproduct	exploitatie 2016		resultaat 2016	mutatie meerjarenprognose		
	Lasten	Baten		2017	2018	2019
Financiële resultaten november 2015	333.943	334.019	76	72	859	379
Wonen in Assen	745	-	-745	-1.148	-1.148	-1.148
Werken in Assen	958	650	-308	294	42	9
Meedoen in Assen	-18.606	-21.218	-2.612	503	523	523
Aantrekkelijk Assen	90	-	-90	100	100	100
Samenwerken aan Assen	413	-	-413	-142	-142	0
Bedrijfsvoering	3.549	-	-3.549	-1.081	-1.519	-1.169
Vastgoed en grondbedrijf	310	450	140	-206	-206	-206
Totaal mutaties programma's	-12.540	-20.117	-7.577	-1.680	-2.350	-1.891
Onvoorzien/incidenteel	-1.390	-	1.390	-	-	-
Belastingheffing en invordering	-	-240	-240	-240	-	-
Beleggingen financiering	-200	1.122	1.322	121	121	121
Algemene uitkering	-	3.080	3.080	548	1.058	1.008
Overige algemene dekkingsmiddelen	571	-	-571	89	89	89
Totaal algemene dekking	-1.019	3.962	4.981	758	1.268	1.218
Resultaten voor bestemming	320.384	317864	-2.520	-850	-223	-294
Mutaties reserves en voorzieningen	1.572	4.341	2.769	78	78	78
Geactualiseerde eindresultaten 2016-2019	321.955	322.204	249	-773	-145	-216

